ا - ی

નો સાચો મખરજ

◆◆

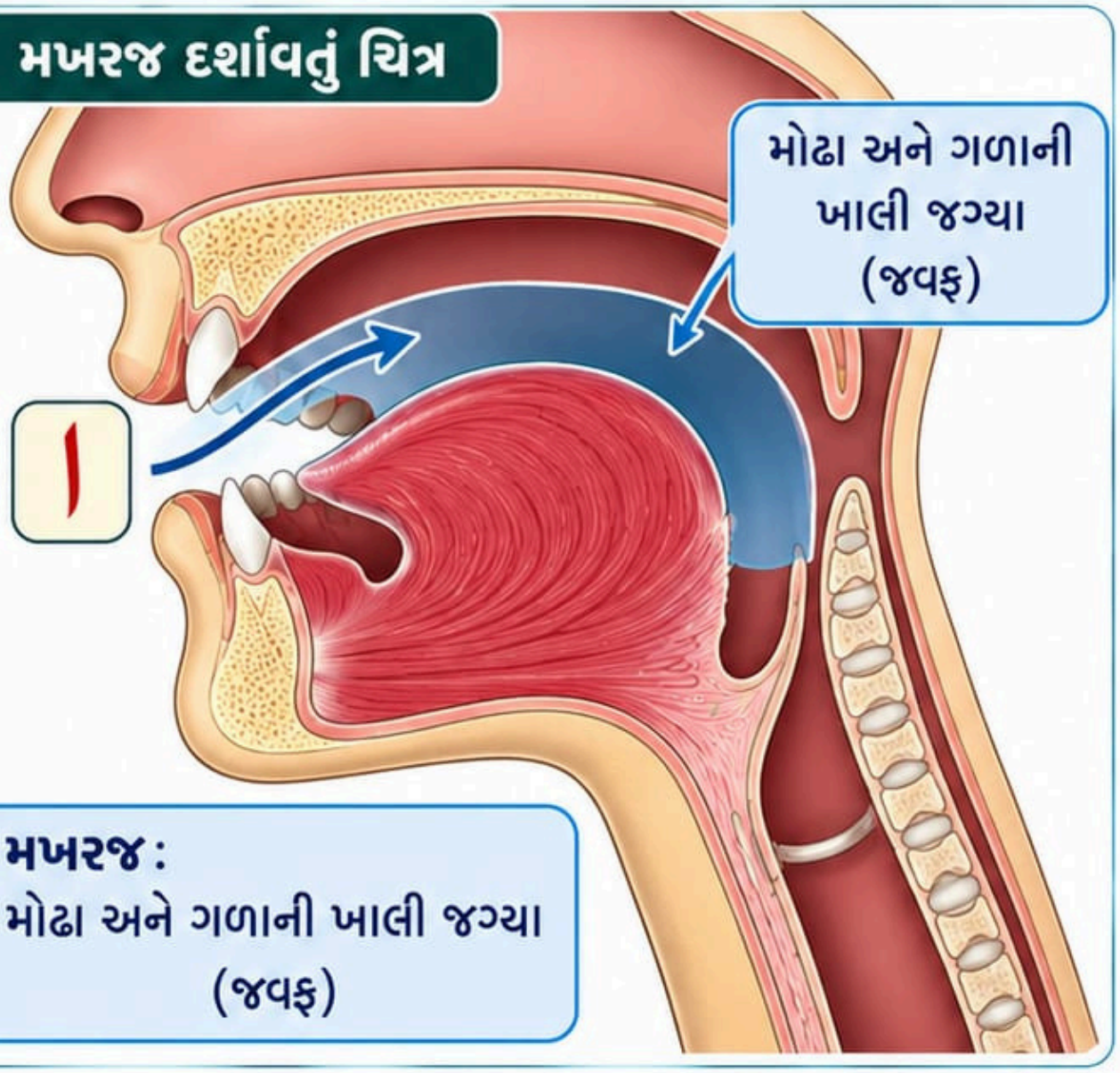
અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે
તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન.

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી
+91 9624829314

અલિફ (ا) નો મખરજ (ઉચ્ચાર સ્થાન)

અલિફ એ હુરુફે જવફિયા (**حروف جوفيه**) માંથી છે. તેનો ઉચ્ચાર કોઈ ચોક્કસ જીભ, હોઠ કે ગળાના ભાગ સાથે ટકરાઈને નથી થતું, પરંતુ મોઢા અને ગળાની ખાલી જગ્યામાંથી નીકળે છે.

મખરજ દર્શાવતું ચિત્ર

મખરજ :
મોઢા અને ગળાની ખાલી જગ્યા (જવફ)

મોઢાના અંદરના ભાગનો નજદીકથી દૃશ્ય

ઉચ્ચાર કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો:

- અલિફ બોલતી વખતે જીભ કયાંય ટકરાતી નથી.
- મોઢું થોડું ખુલ્લું રાખવું.
- હવા સીધી મોઢા અને ગળાની ખાલી જગ્યામાંથી પસાર થાય છે.
- અવાજ ખેંચીને “આ” જેવો નીકળે છે.
- અલિફનો ઉચ્ચાર ન તો જીભથી છે, ન હોઠથી, ન ગળાની કોઈ ચોક્કસ જગ્યાએથી.

અલિફના ઉદાહરણો

مَالِكِ	كَانَ	قَالَ
(માલેકે) "માલિક"	(કાન) "તે હતું"	(કાલ) "તે કહ્યું"

અહીં અલિફ પહેલાં ઝબર (ફત્હા) હોય છે, તેથી તેનો ઉચ્ચાર "આ” થાય છે

અલિફ (ا) અને હમ્ઝા (ء) માં તફાવત

ا — અલિફ (ا)

- **મખરજ:** મોઢા અને ગળાની ખાલી જગ્યા (જવફ)
- **અવાજ:** લાંબો “આ”

ء — હમ્ઝા (ء)

- **મખરજ:** ગળાનો સૌથી અંદરનો ભાગ (أقصى الحلق)
- **અવાજ:** ટૂંકો અને સ્પષ્ટ

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન.

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી
+91 9624829314

બા (بِ) નો મખરજ

બા (بِ) નો મખરજ **બંને હોઠ છે.**
'ઉપરનો અને નીચેનો હોઠ મળી'ને બંધ થાય છે,
પછી ખુલે ત્યારે **"બ"** નો અવાજ નીકળે છે.

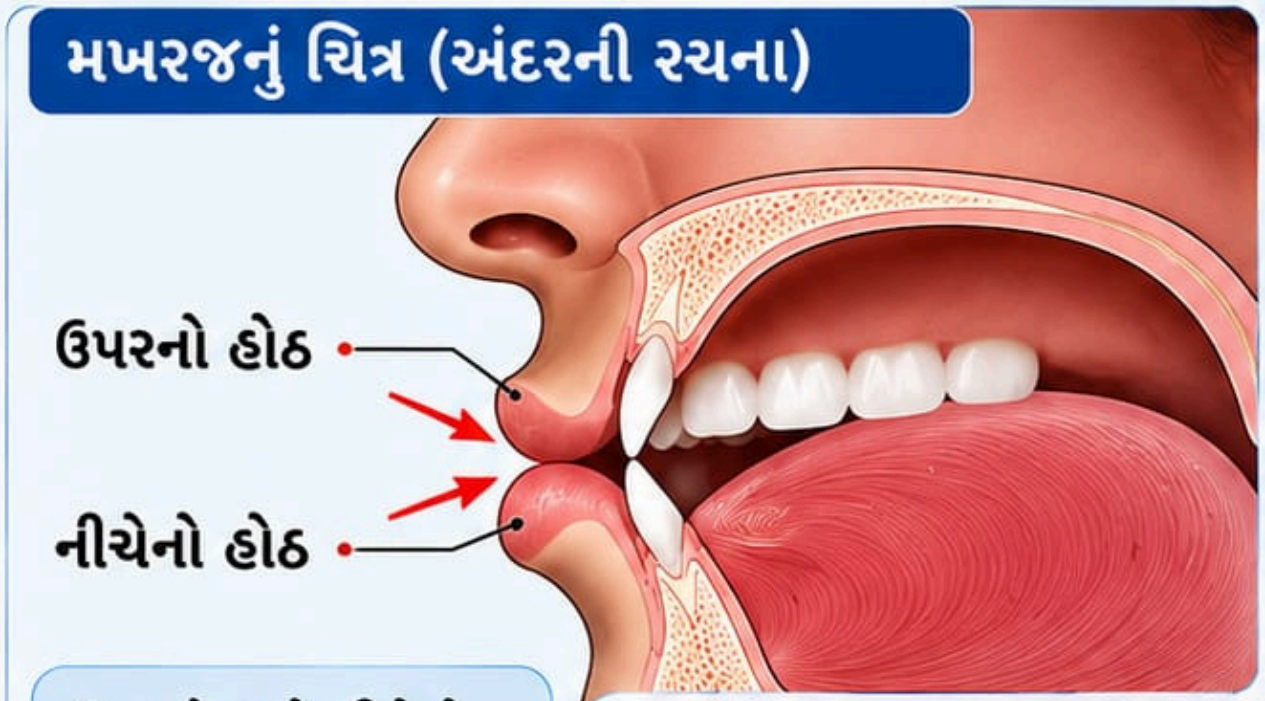
ب

બા
(Baa)

હુરફની ખાસીયત

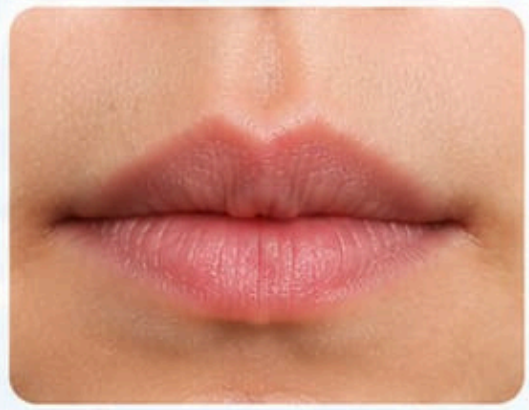
- **શ્રેણી:** હુરુફે શફવિયાહ (હોઠ વડે અદા થતા હરફ)
- **મખરજ:** બંને હોઠ
- **અવાજ:** આવાજ સાથે
- **સિફત:** નરમ

મખરજનું ચિત્ર (અંદરની રચના)

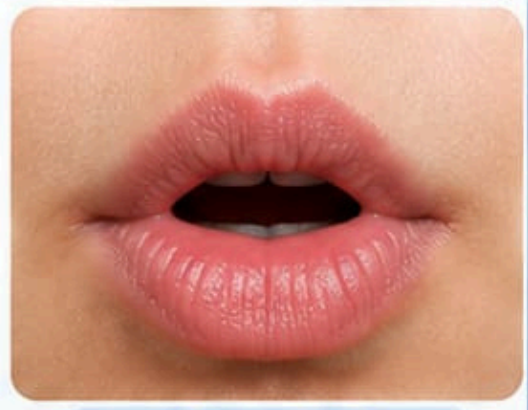

ઉપરનો અને નીચેનો હોઠ મળે છે, પછી ખુલે ત્યાં "બ" નો અવાજ નીકળે છે.

બહારથી જોવા મળતી સ્થિતિ

હોઠ બંધ

હોઠ ખુલે છે (બ નો અવાજ)

ઉદાહરણ

بُ	بِ	بَ

કેટલાક શબ્દોના ઉદાહરણ

بَابٌ	—	બાંબ	(દરવાજો)
بَيْتٌ	—	બૈત	(ઘર)
كِتَابٌ	—	કિતાબ	(પુસ્તક)
رَبٌّ	—	રબ	(પાલનહાર)

ધ્યાન રાખવાની બાબતો

- ✅ બંને હોઠને હળવેથી મળવા દો.
- ✅ અવાજ સ્પષ્ટ "બ" આંવે તે ધ્યાન રાખો.
- ❌ હોઠને બહુ જોરથી દબાવવા નહીં.
- ❌ 'પ" (پ) જેવો અવાજ નહીં આવે તેનું ધ્યાન રાખો.
- ❌ હોઠમાં હવા બહાર ન નીકળે

સામાન્ય ભૂલ

ઘણા લોકો બા (بِ) ને પા (پِ) જેવી રીતે બોલે છે. 'પ" માં હવા બહુ સ્પષ્ટ નિકળે છે, જયારે "બ" માં હવા ખૂબ ઓછી હોય છે.

યાદ રાખો

'બ" બોલતી વખતે હોઠ મળે છે અને અવાજ સાંથે ખુલે છે.
'બંને હોઠ — બા નો મખરજ'
એ જ સરળ નિયમ છે.

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી
+91 9624829314

તા (ت) નો મખરજ

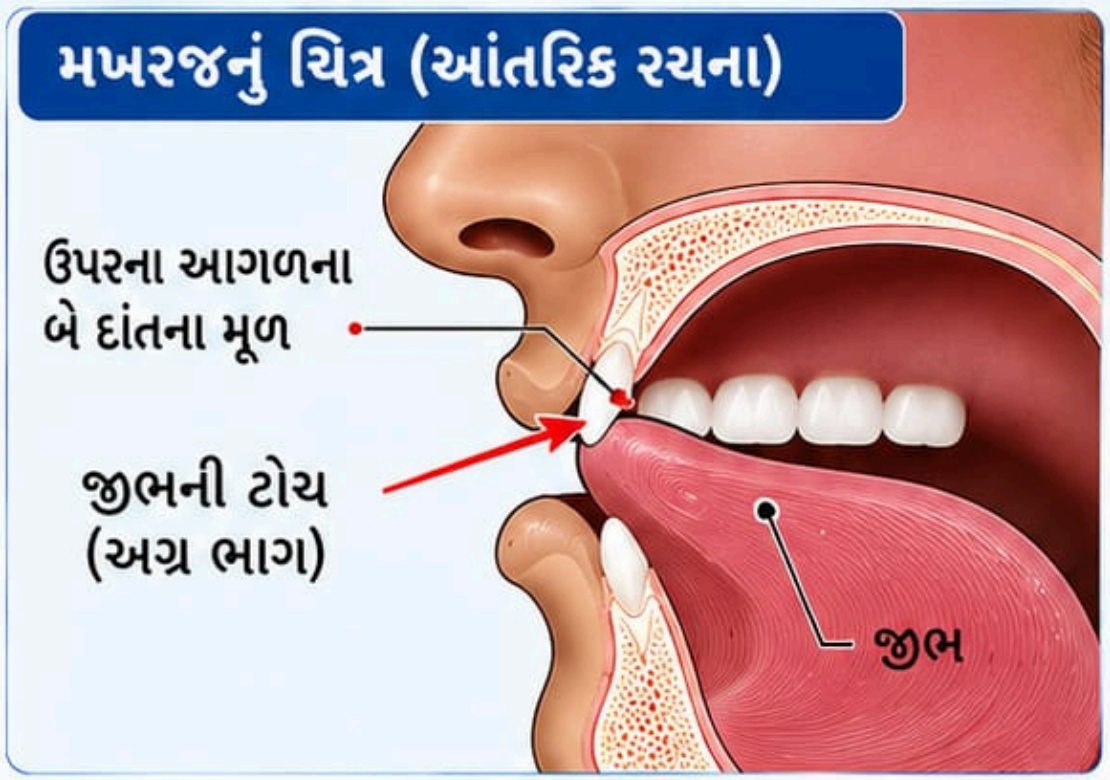
તા (ت) નો મખરજ જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના બે દાંતના મૂળ પાસે છે.

ت

મુખ્ય માહિતી

- **અરબી નામ:** તા (ت)
- **મખરજ:** જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતના મૂળ
- **અવાજ :** હળવો અને સ્પષ્ટ
- **સિફાત:** હમ્સ (હવામાંથી નીકળતો અવાજ)

મખરજનું ચિત્ર (આંતરિક રચના)

મોઢાનો બહારથી દેખાવ

તા બોલતી વખતે જીભની ટોચ ઉપરના આગળના દાંતના મૂળ પાસે હળવેથી લાગે છે

સામાન્ય ભૂલો

- ✗ તા ને ટ (ટ) જેમ ભારે ન બોલવો.
- ✗ જીભને દાંત સાથે ખૂબ જોરથી ન દબાવવી.
- ✗ ઉર્દૂના "ટ" જેવો ઉચ્ચાર ન કરવો
- ✗ અવાજને ઘાટો (ભારે) ન બનાવવો.

યાદ રાખો

✓ તા નો અવાજ હળવો સ્પષ્ટ અને નરમ હોય છે.

"સહી ઉચ્ચાર સહી તિલાવતની ચાવી છે."

ઉચ્ચારવાની રીત

1. જીભની ટોચને ઉપરના આગળના બે દાંતના મૂળ પાસે લાવો.
2. જીભને હળવેથી સ્પર્શ કરી અવાજ કાઢો.
3. અવાજ સ્પષ્ટ અને હળવો હોવો જોઈએ.

ઉદાહરણ

تُ	تِ	تَ

ઉદાહરણ શબ્દો

تَاجَ	تِلَاوَة	بيتَ	تَابَ
તાજ	**તિલાવત**	**બૈત**	**તાબ**
(તાજ)	(પાઠ)	(ઘર)	(પસ્તાવો કર્યો)

મખરજને લગતી સમાન હુરફ

- ت – જીભની ટોચ, ઉપરના દાંતના મૂળ
- د – જીભની ટોચ, ઉપરના દાંતના મૂળ (અવાજ ભારે છે)
- ط – જીભની ટોચ, ઉપરના દાંતના મૂળ (અવાજ વધારે ભારે)

કુરઆનમાંથી ઉદાહરણ

تَبَارَكَ

(સૂરહ મૂલ્ક : 1)

"બહુ જ બરકતવાળો છે"

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન.

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી
+91 9624829314

ث (સા) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ث (સા) નો મખરજ જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતની ધાર છે.

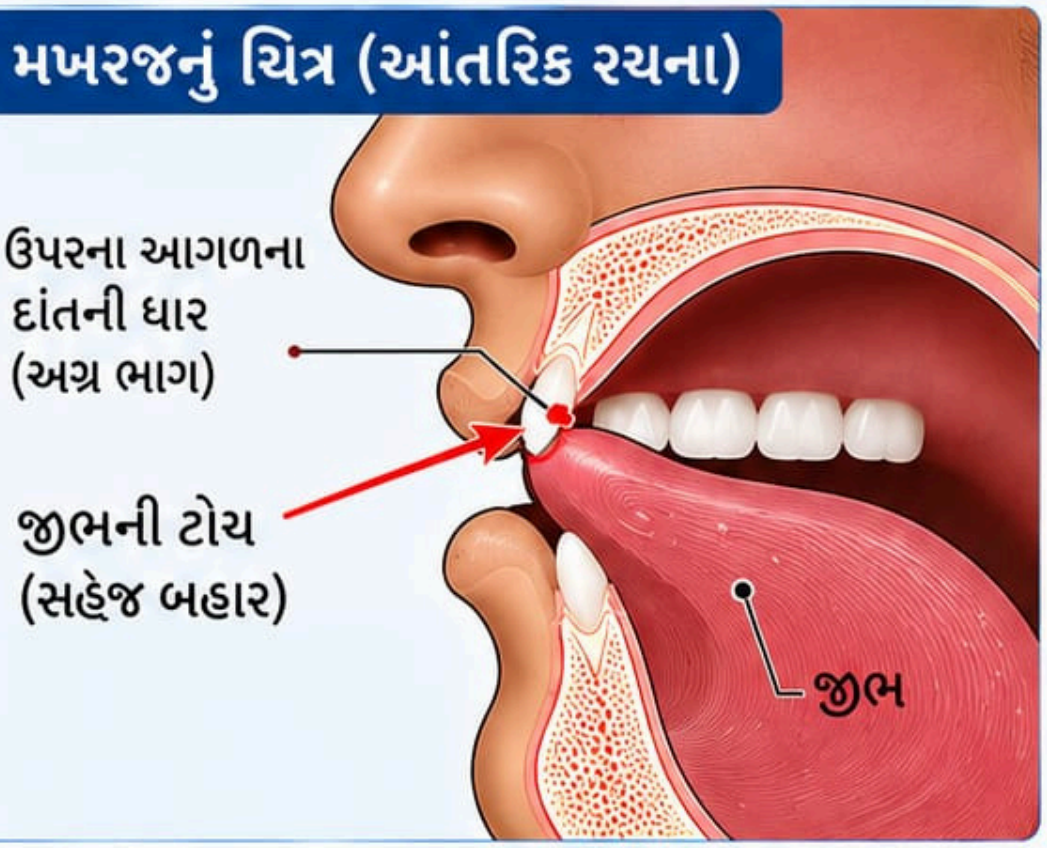
ث

ث
(Sa)
સા

મુખ્ય માહિતી

- **અરબી નામ:** ثَـا (સા)
- **મખરજ:** જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતની ધાર
- અવાજ: હળવો અને સ્પષ્ટ
- સિફાત: હમ્સ (હવામાંથી નીકળતો અવાજ)

મખરજનું ચિત્ર (આંતરિક રચના)

બહારની સ્થિતિ (બહારથી દેખાવ)

ઉચ્ચાર કરતી વખતે જીભની ટોચ ઉપરના આગળના દાંતની વચ્ચે/નીચેની ધાર પાસે સહેજ બહાર આવે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ ث ને (સ) ન બનાવવો.
❌ ث ને (ત) ન બનાવવો.
❌ ગુજરાતી “થ” જેવો ભારે અવાજ ન બોલવો.
✔️ જીભની ટોચ દાંત પાસે સહેજ દેખાય એવી રાખવી.
✔️ અવાજ સ્વચ્છ અને નરમ હોવો જોઈએ

યાદ રાખો

✅ અવાજ હવા સાથે આવે છે. જીભની ટોચ દાંતની ધાર પાસે હોય છે.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. જીભની ટોચને ઉપરના આગળના બે દાંતની ધાર પાસે લાવો.
2. જીભની ટોચ હળવેથી દાંતની વચ્ચે/નીચેની ધાર પાસે રાખો.
3. મોંમાંથી હવા બહાર કાઢો.
4. અવાજ નરમ અને સ્પષ્ટ હોવો જોઈએ.

ઉદાહરણ

ثُ	ثِ	ثَ

ઉદાહરણ શબ્દો

ثواب સવાબ (સવાબ)	ثلاثة સલાસહ (ત્રણ)	ثَمَر સમર (ફળ)

વધુ જાણો

નમાઝ અને કુરઆનની તિલાવત માટે સાચો મખરજ જાળવવો ખૂબ જ જરૂરી છે.

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન.

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી
+91 9624829314

ج (જીમ) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

જીમનો મખરજ જીભનો મધ્ય ભાગ અને ઉપરના તાળવાનો મધ્ય ભાગ

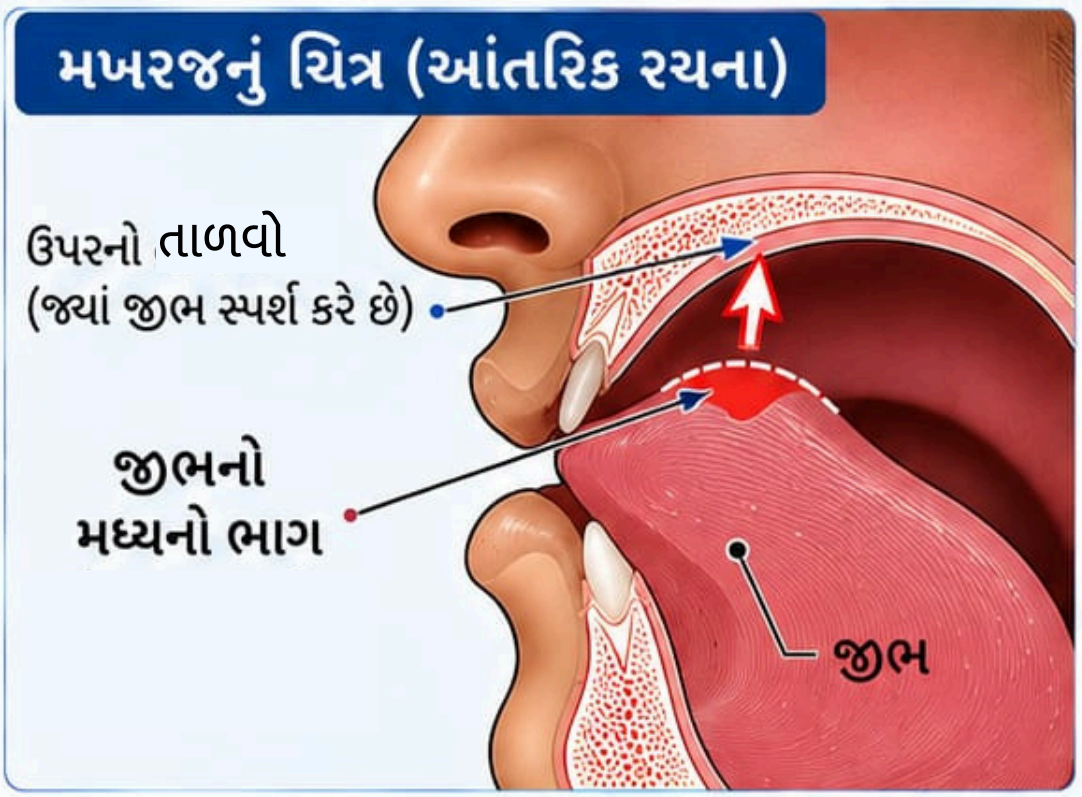
ج

જીમ

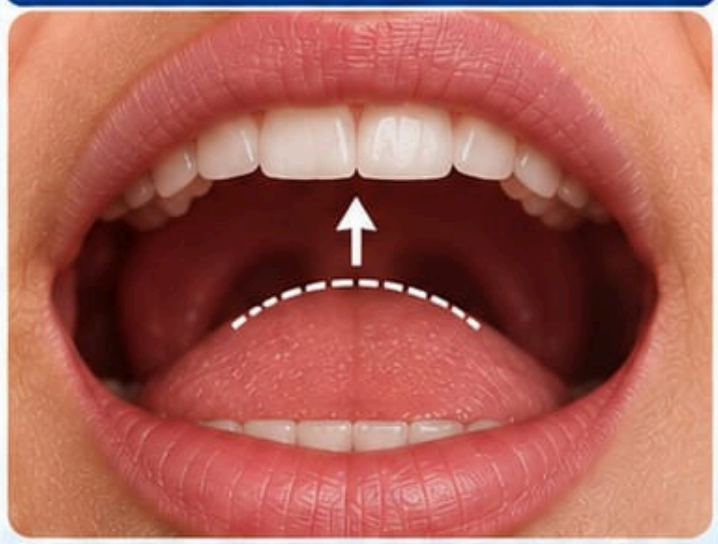
મુખ્ય માહિતી

- અરબી અક્ષર: ج (જીમ)
- મખરજ: જીભનો મધ્ય ભાગ અને ઉપરના તાળવાનો મધ્ય ભાગ
- સિફત: મજબૂત
- અવાજ: સ્પષ્ટ

મખરજનું ચિત્ર (આંતરિક રચના)

મોઢાની સ્થિતિ

જીભનો મધ્ય ભાગ ઉપરના તાળવાને નજીક આવે છે

ખાસ ધ્યાન

❌ ج ને (ઝ) જેવો ન બનાવવો.

❌ તેને ڭ (ગ) જેવો ભારે ન બોલવો.

✔️ જીભનો મધ્યનો ભાગ ઉપરના તાળવા સાથે સ્પષ્ટ રીતે લગાડવો.

✔️ સ્પષ્ટ "જીમ" બોલવો.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. જીભનો મધ્યનો ભાગ ઉપરના તાળવાની પાસે લાવો.
2. હવાના દબાવથી અવાજ કાઢો – "જીમ".
3. અવાજ સ્પષ્ટ અને મજબૂત બોલો.
4. અભ્યાસ દ્વારા ઉચ્ચારમાં સ્થિરતા લાવો.

ઉદાહરણ

جَ	جِ	جُ

ઉદાહરણ શબ્દો

جَمل **જમલ** **(ઊંટ)**	جَنَّت **જન્નત** **(જન્નત)**	مَجِيد **મજીદ** **(મજીદ)**

યાદ રાખો

✅ ج નો અવાજ "જીમ" છે, સામાન્ય "જ" કરતાં થોડો મજબૂત અને સાફ હોય છે.

"સાચો ઉચ્ચાર,
સહી તિલાવતની ચાવી છે."

કુરાનમાંથી ઉદાહરણ

جِبْرِيل

જિબ્રઈલ

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન.

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી
+91 9624829314

ح (હા) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ح (હા) નો મખરજ ગળાના વચલા ભાગમાંથી અદા થાય છે.

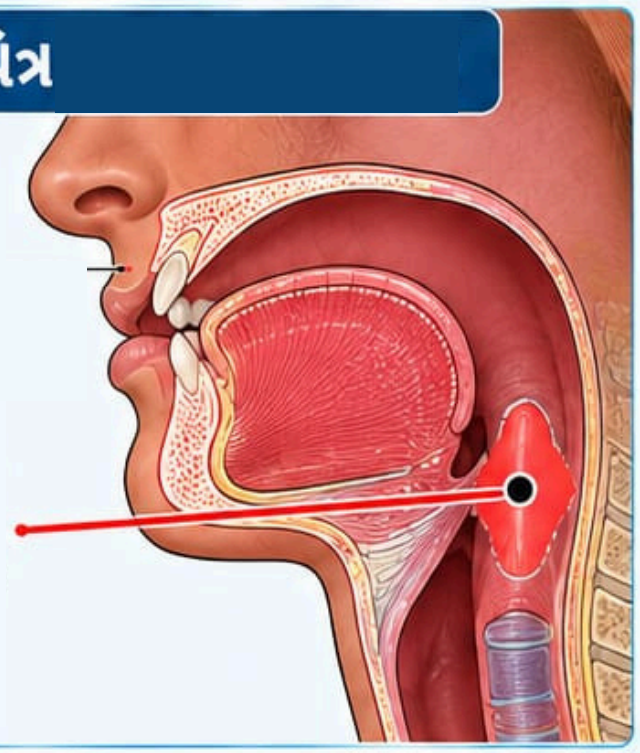
ح

હા
(Ha)
હા

મુખ્ય માહિતી

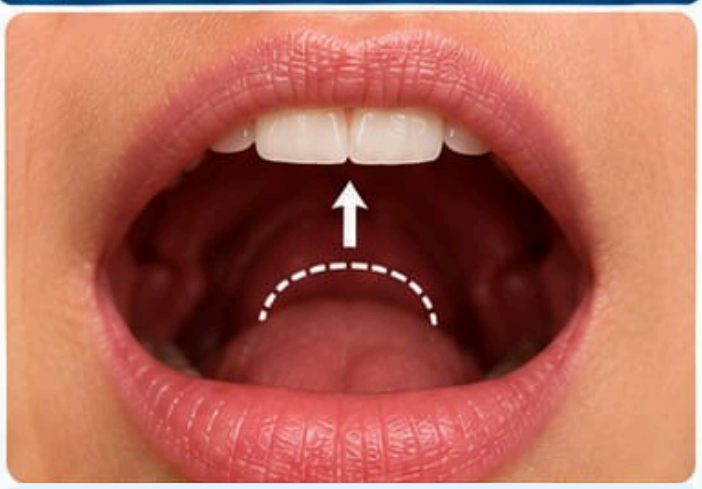
- **અરબી નામ:** ح (હા)
- **મખરજ:** ગળાના વચલા ભાગ માંથી.
- **ઉચ્ચારની રીત:** ગળાના વચલા ભાગમાંથી નરમ શ્વાસ સાથે 'હા'નો અવાજ કાઢવો.

મખરજનું ચિત્ર

ગળાનો વચલો ભાગ (અહીંથી 'હા'નો અવાજ નીકળે છે)

મોઢાની સ્થિતિ

ગળાના વચલા ભાગમાંથી 'હા' નો અવાજ નીકળે છે. મોઢું વધારે ખોલવાની જરૂર નથી.

ખાસ ધ્યાન

- ❌ ح ને (ه) ની જેમ ન બોલવો.
- ❌ ح ને (خ) ની જેમ ન બોલવો.
- ❌ અવાજમાં વધારે જોર ન આપવો.
- ❌ ગળામાં ખરાશ ન કરવી.
- ✔️ હળવો અને નરમ ઉચ્ચાર કરવો.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. ગળાના વચલા ભાગ પર ધ્યાન આપો (થોડું નીચે).
2. નરમ શ્વાસ સાથે 'હા'નો અવાજ કાઢો.
3. મોઢું વધારે ખોલવાની જરૂર નથી.
4. અવાજમાં જોર કે ખરાશ ન હોવી જોઈએ.

પ્રેક્ટિસ

حَ　حِ　حُ

કુરાનની તિલાવત સહી મખરજ સાથે કરવી જોઈએ

યાદ રાખો

✔ ح ને ه અથવા خ સાથે ગડબડ ન કરવી. આ હરફનો અવાજ ગળાના વચલા ભાગથી નરમાઈથી આવે છે.

ઉદાહરણ શબ્દો

حَجُّ	حَيّ	حَقّ
હજ	હય	હક
(હજ)	(જીવન)	(સાચો અધિકાર)

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી
+91 9624829314

ટં (ખા) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ટં (ખા) નો મખરજ ગળાના ઉપરના ભાગમાંથી અદા થાય છે.

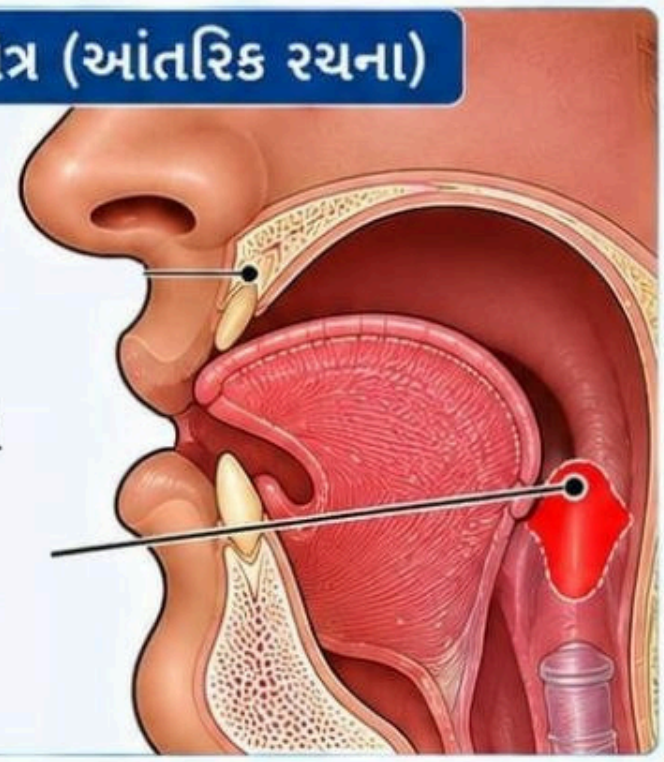
خ

ટં
ખા
(Kha)

મુખ્ય માહિતી

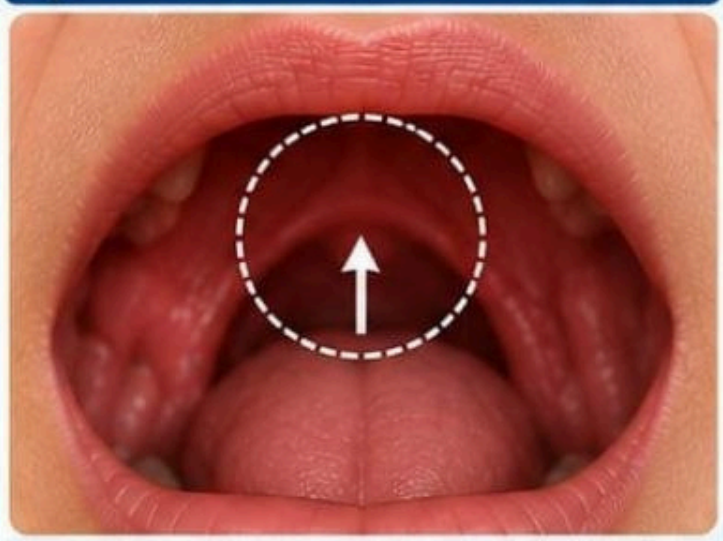
- અરબી અક્ષર: ટં (ખા)
- મખરજ: ગળાના ઉપરના ભાગમાંથી (મોઢાની નજીકનો ગળાનો ભાગ).
- અવાજ: ખારાશવાળો અવાજ.
- સિફત: રખાવત (નરમાઈ) અને હમ્સ (શ્વાસ સાથેનો અવાજ).
- અવાજ: સ્પષ્ટ અને ખરાશવાળો.

મખરજનું ચિત્ર (આંતરિક રચના)

ગળાનો ઉપરનો ભાગ (જયાંથી 'ખા' નો અવાજ નીકળે છે)

મુખમાંથી દેખાતી સ્થિતિ (બાહ્ય દ્રશ્ય)

ગળાનો ઉપરનો ભાગ (જયાંથી 'ખા' નો અવાજ નીકળે છે) અહીંથી હવા અને ખરાશ સાથે બહાર આવે છે

ખાસ ધ્યાન

❌ ટં ને ટ (હા) જેવો ન બોલવો.
❌ ટં ને સામાન્ય ગુજરાતી "ખ" જેવો ન બોલવો.
✓ અવાજમાં પૂરતી ખારાશ હોવી જોઈએ.
❌ ગળા પર વધુ જોર ન આપવું.
✓ અવાજ સ્પષ્ટ અને યોગ્ય રીતે કાઢવો.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. ગળાના ઉપરના ભાગ પર ધ્યાન આપો (મોઢાના પાછળના ભાગમાં).
2. હળવી ખારાશ સાથે 'ખા'નો અવાજ કાઢો.
3. મોઢું વધારે ખોલવાની જરૂર નથી.
4. અરબી રીતે ધીમે અને સ્પષ્ટ ઉચ્ચાર કરો.

પ્રેક્ટિસ

خُ	خِ	خَ

ઉદાહરણ શબ્દો

خَلْق **રચના**	خَيْر **ભલાઈ**	خُرُوج **બહાર નીકળવું**

યાદ રાખો

- ટં નો અવાજ ગળાના ઉપરના ભાગમાંથી આવે છે.
- હળવી ખરાશ સાથે "ખા" બોલો.
- સાચો મખરજ, સુંદર તિલાવત ની ચાવી છે.

અન્ય સંબંધિત હુર્ફ સાથે તુલના

ح = હા (ગળાનો મધ્ય ભાગ, નરમ)
ટં = ખા (ગળાનો ઉપરનો ભાગ, ખરાશ)
ه = હા (મોઢાથી અને નરમ)

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી
+91 9624829314

ડ (દાલ) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ડ (દાલ) નો મખરજ જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના બે દાંતના મૂળ પાસે છે.

ડ

ડ
દાલ
(Dal)

મુખ્ય માહિતી

- અરબી અક્ષર: ડ (દાલ)
- મખરજ: જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતના મૂળ પાસે.
- અવાજની પ્રકૃતિ: હળવો અને સ્પષ્ટ અવાજ.
- સિફાત: જહર (સ્પષ્ટ અવાજ) અને શિદ્દત (અવાજમાં મજબૂતી).
- અવાજ: દ જેવો સ્પષ્ટ ધ્વનિ.

મખરજનું ચિત્ર (આંતરિક રચના)

મોઢાની સ્થિતિ

જીભની ટોચ ઉપરના આગળન દાંત પાસે હળવે થી લાગે છે

ખાસ ધ્યાન

- ✗ ડ ને ડ જેવી ભારે રીતે ન બોલવો.
- ✗ ض (ઝ્વાદ) જેવો ઉચ્ચાર ન કરવો.
- ✗ જીભને વધારે દબાણ સાથે ન લગાવવી.
- ✗ અવાજમાં ખરાશ ન લાવવી.
- ✓ ડ નો ઉચ્ચાર સ્પષ્ટ અને હળવો રાખવો.

ઉચ્ચારવાની રીત (સ્ટેપ બાય સ્ટેપ)

1. જીભની ટોચ ઉપરના આગળના બે દાંતના મૂળ પાસે લાવો.
2. હળવા સ્પર્શ સાથે ‘દ’ નો અવાજ કાઢો.
3. અવાજ સ્પષ્ટ અને નરમ રાખો.
4. મોં માંથી હવા વધારે બહાર ન કાઢો.

પ્રેક્ટિસ

دُ	دِ	دَ

ઉદાહરણ શબ્દો

دِين	دُنْيَا	دَرْس
દીન	દુનિયા	દર્સ

યાદ રાખો

- દ નો અવાજ હળવો છે.
- જીભની ટોચ દાંતના મૂળ પાસે આવે છે.
- સાચો મખરજ, સુંદર તિલાવત ની ચાવી છે.

અન્ય સંબંધિત અક્ષરો થી તફાવત

ડ = દાલ — હળવો અવાજ, જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતના મૂળ પાસે.
ض = ઝાદ — ભારે અવાજ, જીભની બાજુના ભાગમાંથી.
ڈ = ડ — ગુજરાતી ડ જેવો અલગ અવાજ.

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડમી
+91 9624829314

ذ (ઝાલ) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ذ (ઝાલ) નો મખરજ જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતની ધાર છે.

ذ

ઝાલ

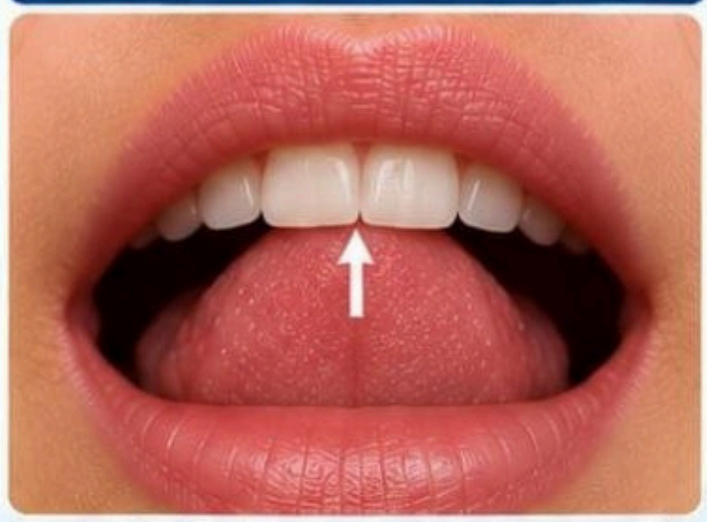
મુખ્ય માહિતી

- અરબી અક્ષર: ذ (ઝાલ)
- મખરજ: જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતની ધાર પાસે.
- અવાજની પ્રકૃતિ: નરમ અને સ્પષ્ટ અવાજ.
- સિફાત: જહર (સ્પષ્ટ અવાજ) અને રખાવત (અવાજ વહેતો રહે).
- અવાજ: ઝ જેવો, પરંતુ د (દાલ) કરતાં અલગ ઉચ્ચાર.

મખરજ નું ચિત્ર (આંતરિક રચના)

મોઢાની સ્થિતિ

જીભની ટોચ ઉપરના આગળના દાંતની ધાર પાસે સહેજ બહાર આવે છે.

ખાસ ધ્યાન

- ذ (ઝાલ) ને ز (ઝે) જેવો ન બોલવો.
- ذ (ઝાલ) ને د (દાલ) જેવો ન બોલવો.
- અવાજમાં વધારે ભાર ન લાવવો.
- જીભ વધારે બહાર ન કાઢવી, ફક્ત સહેજ જ દેખાય એટલી જ બહાર રાખવી.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. જીભની ટોચને ઉપરના આગળના દાંતની ધાર પાસે લાવો.
2. હળવા શ્વાસ સાથે ‘ઝ’ નો અવાજ કાઢો.
3. અવાજ સ્પષ્ટ અને નરમ રાખો.
4. જરૂર લાગે તો અરીસામાં જોઈને પ્રેક્ટિસ કરો.

પ્રેક્ટિસ

ذَ	ذِ	ذُ

ઉદાહરણ શબ્દો

ذُرِّيَّة	ذِكْر	ذَهَب
સંતાન	ઝીક્ર	સોનુ

યાદ રાખો

- ذ નો અવાજ ઝે જેવો છે, પરંતુ તેની મખરજ દાંતની ધાર છે.
- અવાજ હળવો અને સ્પષ્ટ રાખવો.
- સાચો મખરજ, સારી તિલાવત ની ચાવી છે.

સંબંધિત અક્ષરોની તુલના

ذ = ઝાલ — જીભની ટોચ, દાંતની ધાર પાસે.
ز = ઝે — જીભની ટોચ, દાંતની ઉપરના ભાગ પાસે.
د = દાલ — જીભની ટોચ, દાંતના મૂળ પાસે.

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી
+91 9624829314

ر (રા) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ر (રા) નો મખરજ જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતની પાછળના પેઢાના ભાગ પાસે છે

ر

ر
(Raa)
રા

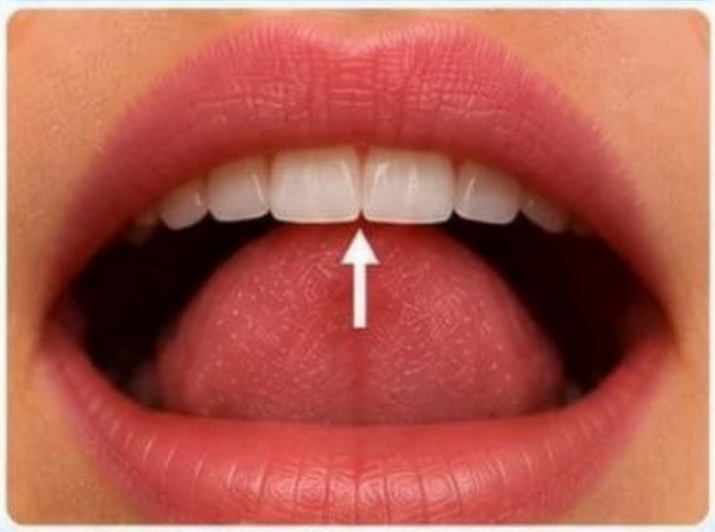
મુખ્ય માહિતી

- અરબી અક્ષર: ر (રા)
- મખરજ: જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતની પાછળના પેઢાના ભાગની નજીકથી.
- અવાજની પ્રકૃતિ: સ્પષ્ટ અને નરમ અવાજ.
- સિફાત: જહેર એટલે કે અક્ષરનો અવાજ સ્પષ્ટ રીતે ઉચ્ચારાય છે.
- ઉચ્ચાર: ગુજરાતી "ર" જેવો, પરંતુ અરબી ઉચ્ચાર પ્રમાણે.

મખરજનું ચિત્ર (આંતરિક રચના)

મોઢાની સ્થિતિ

જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતની પાછળના પેઢાના ભાગ પાસે છે

ખાસ ધ્યાન

✅ રા નો ઉચ્ચાર સ્પષ્ટ અને હળવો રાખવો.

✅ જીભને વધારે હલાવવી નહીં.

❌ રા ને "ડ"ની જેમ ન ઉચ્ચારવું.

❌ અવાજમાં વધારે ભાર ન લાવવો.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. જીભની ટોચને ઉપરના આગળના દાંતની પાછળના પેઢા પાસે લાવો.
2. જીભનો હળવો સ્પર્શ કરાવીને 'ર' નો અવાજ કાઢો.
3. અવાજને નરમ રાખો.
4. ધીમે ધીમે અને સ્પષ્ટ રીતે ઉચ્ચાર કરો.

પ્રેક્ટિસ

رَ	رِ	رُ

ઉદાહરણ

رَجُلٌ	رِحْمَةٌ	رُسُولٌ
માણસ	રહેમત	પયગંબર

ચાદ રાખો

- રા નો અવાજ હળવો રાખવો.
- જીભની ટોચ ઉપરના દાંતની પાછળના પેઢા પાસે લાવવી.
- રા ને સ્પષ્ટ અને નરમ રીતે ઉચ્ચારવો.
- સાચો મખરજ, સુંદર તિલાવતની ચાવી છે.

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી
+91 9624829314

ز (ઝા) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ز (ઝા) નો મખરજ જીભની ટોચ અને નીચેના આગળના દાંતની નજીક છે.

જીભની ટોચને નીચેના આગળના દાંતની નજીક રાખીને,
વચ્ચેની સાંકડી જગ્યામાંથી હવા પસાર કરીને “ઝા” નો અવાજ અદા થાય છે.

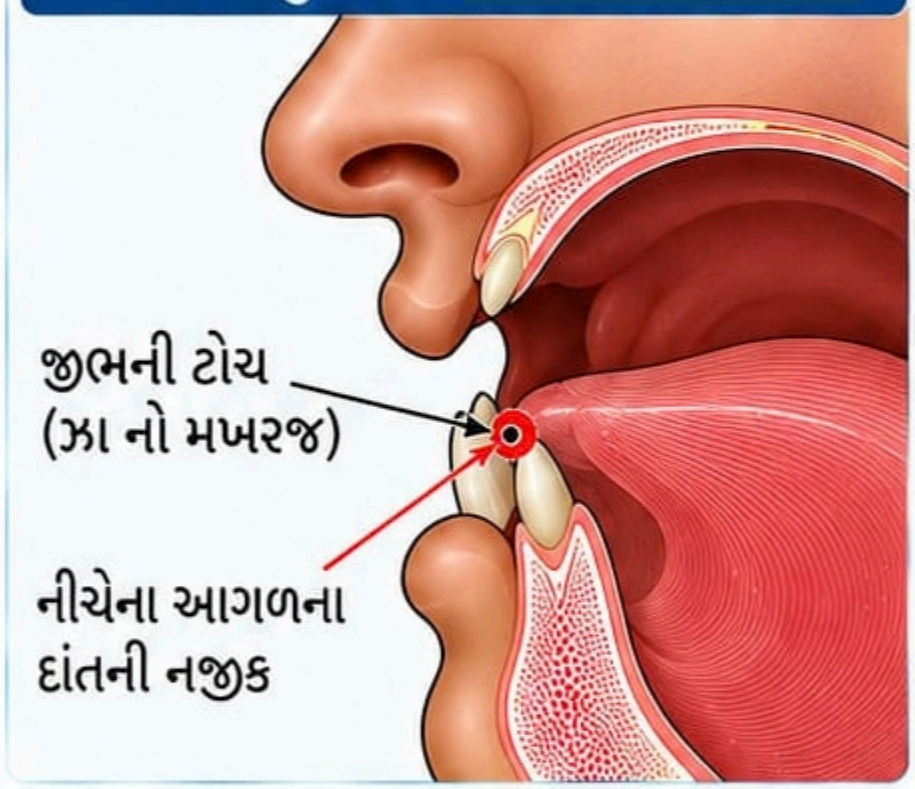
ز

ઝા
(Zaa)
ઝા

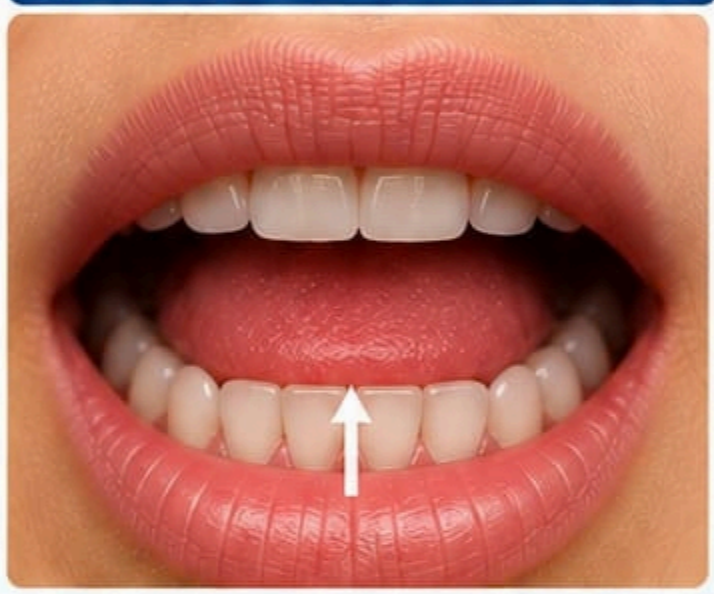
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ز (ઝા)
- મખરજ: જીભની ટોચ અને નીચેના આગળના દાંતની નજીકથી.
- અવાજનો પ્રકાર: નરમ અને સતત અવાજ.
- સિફાત: જહેર એટલે કે અવાજ સ્પષ્ટ રીતે ઉચ્ચારાય છે, અને રિખ્વત એટલે કે અવાજ સતત વહે છે.
- ઉચ્ચાર: “ઝ” જેવો અવાજ કરવો, પરંતુ જીભ દાંતની બહાર ન લાવવી.

મખરજ નું સ્થાન

મોઢાની સ્થિતિ

ઉચ્ચાર કરતી વખતે જીભની ટોચ નીચેના આગળના દાંતની નજીક રહે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ ઝા ને ذ “ઝાલ” જેવું ન બોલવું.
❌ જીભને દાંતની બહાર ન લાવવી.
❌ દાંતને વધારે ભેગા ન કરવા.
❌ અવાજમાં વધારે ભાર ન લાવવો.
✅ ઝા નો ઉચ્ચાર સ્પષ્ટ અને નરમ રીતે કરવો.
❌ ઝા ને ગુજરાતી “ઝ” જેવું ભારે ન બોલવું.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોઢું હળવેથી ખોલો.
2. જીભની ટોચને નીચેના આગળના દાંતની નજીક લાવો.
3. જીભ અને દાંત વચ્ચેની સાંકડી જગ્યામાંથી હવા ધીમે ધીમે બહાર કાઢો.
4. સતત “ઝા” નો નરમ અવાજ કરો.

પ્રેક્ટિસ

زَ	زِ	زُ

ઉદાહરણ શબ્દો

زَيْتُونٌ ઝૈતૂન	زَمَانٌ ઝમાનો	زَرْعٌ ખેતી

યાદ રાખો

- ઝા નો અવાજ હળવો છે.
- જીભની ટોચ દાંતની બહાર નથી આવતી.
- સ્પષ્ટ અને નરમ રીતે બોલવો.
- સાચો મખરજ, સુંદર તિલાવતની ચાવી છે.

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન

س (સીન) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

س (સીન) નો મખરજ જીભની ટોચ અને નીચેના આગળના દાંતની નજીક છે.

જીભની ટોચને નીચેના આગળના દાંતની અંદરની બાજુ નજીક રાખીને, જીભ અને ઉપરના આગળના દાંત વચ્ચેની સાંકડી જગ્યામાંથી હવા પસાર કરીને "સીન"નો અવાજ અદા થાય છે.

س

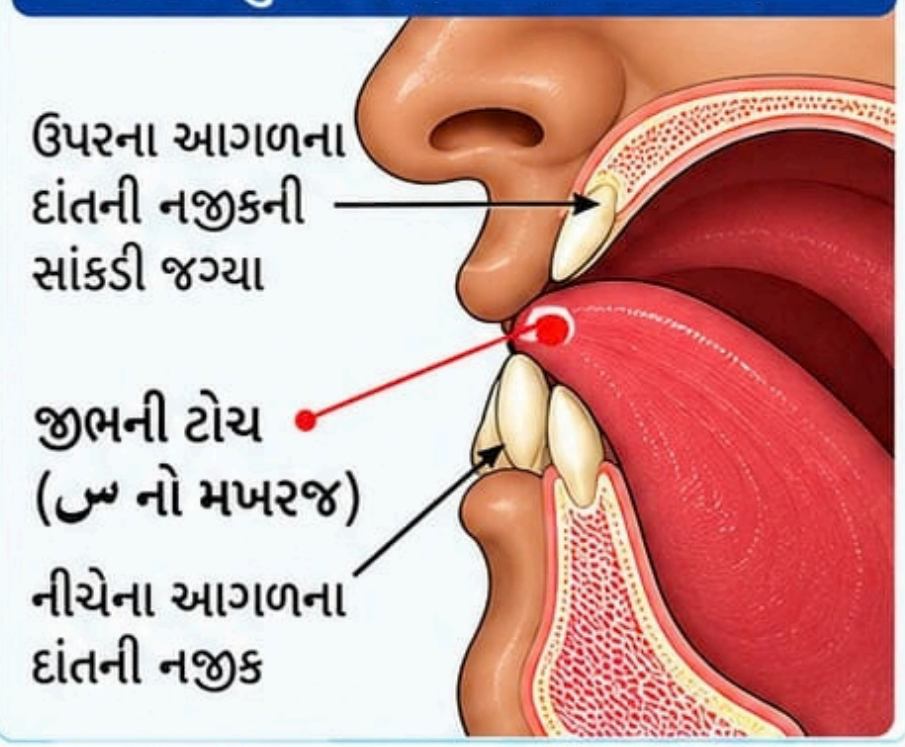
س

(સીન)

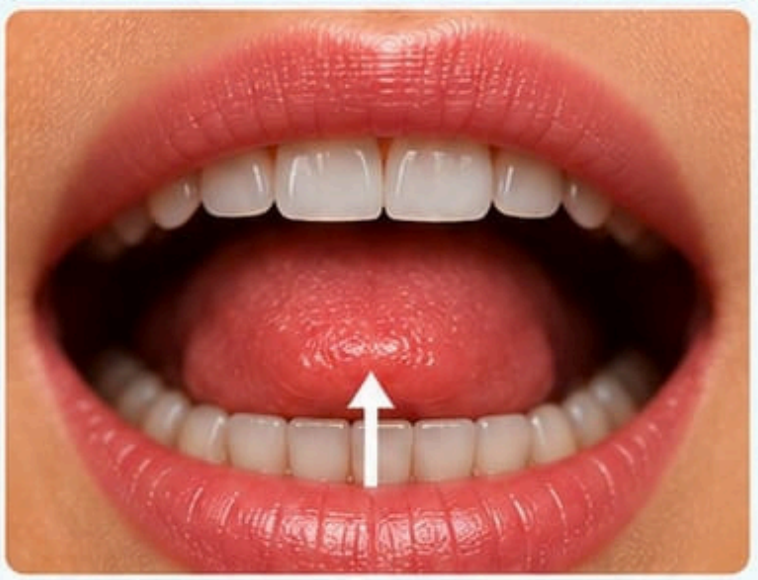
મુખ્ય માહિતી

- અરબી અક્ષર: س (સીન)
- મખરજ: જીભની ટોચ અને નીચેના આગળના દાંતની નજીકથી.
- અવાજની પ્રકૃતિ: પાતળો, સ્પષ્ટ અને સીટી જેવો અવાજ.
- સિફાત: હમસ એટલે કે હવા સાથે અવાજ નીકળે છે.
- ઉચ્ચાર: س નો અવાજ “સ” જેવો છે. તે ص (સાદ) જેવા ભારે અવાજથી અલગ છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

ઉચ્ચાર કરતી વખતે જીભની ટોચ નીચેના આગળના દાંતની નજીક રહે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ જીભને ઉપરના દાંત સાથે સ્પર્શ ન કરવી.

❌ જીભને દાંતની બહાર ન લાવવી.

❌ સીનને સાદ (ص) જેવા ભારે અવાજથી ન બોલવો.

❌ સીનને જીભ બહાર કાઢીને “થ” જેવા ઉચ્ચારથી ન બોલવો.

❌ અવાજમાં વધારે હલચલ ન લાવવી.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોં થોડું ખુલ્લું રાખો.
2. જીભની ટોચને નીચેના આગળના દાંતની અંદરની બાજુ નજીક રાખો.
3. ઉપર અને નીચેના દાંત વચ્ચેની સાંકડી જગ્યામાંથી હવા ધીમે ધીમે પસાર કરો.
4. પાતળો અને સ્પષ્ટ “સ” નો અવાજ બોલો.

પ્રેક્ટિસ (તકકીક સાથે)

سَ	سِ	سُ

ઉદાહરણ શબ્દો

سَبِيلٌ	سَمَاءٌ	سَلَامٌ
રસ્તો	આસમાન	**સલામ**

યાદ રાખો

✓ س નો અવાજ હવા સાથે આવે છે (હમ્સ).

✓ જીભની ટોચ દાંતની બહાર નથી આવતી.

✓ પાતળો, સ્પષ્ટ અને સીટી જેવો અવાજ છે.

✓ સાદ (ص) અને સા (ث)થી અલગ છે.

ش (શીન) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ش (શીન) નો મખરજ જીભના મધ્ય ભાગ અને ઉપરના તાલવાના મધ્ય ભાગથી અદા થાય છે. ઉચ્ચાર કરતી વખતે જીભનો મધ્ય ભાગ ઉપરના તાલવાની નજીક આવે છે અને હવા ફેલાઈને બહાર નીકળે છે. આ રીતે "શીન" નો અવાજ નીકળે છે.

ش

ش

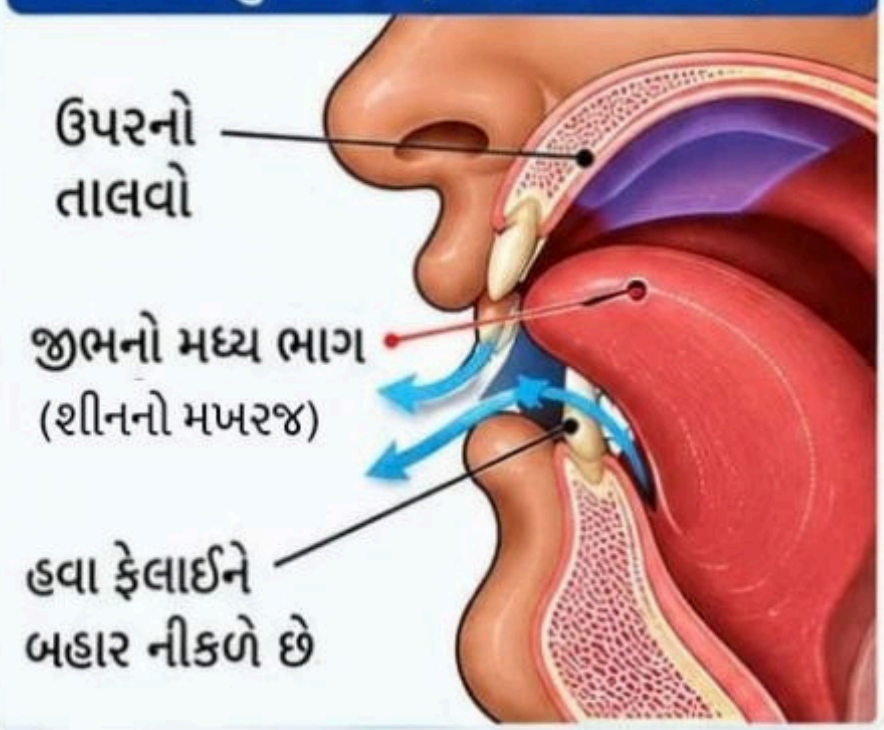
(Sheen)

(શીન)

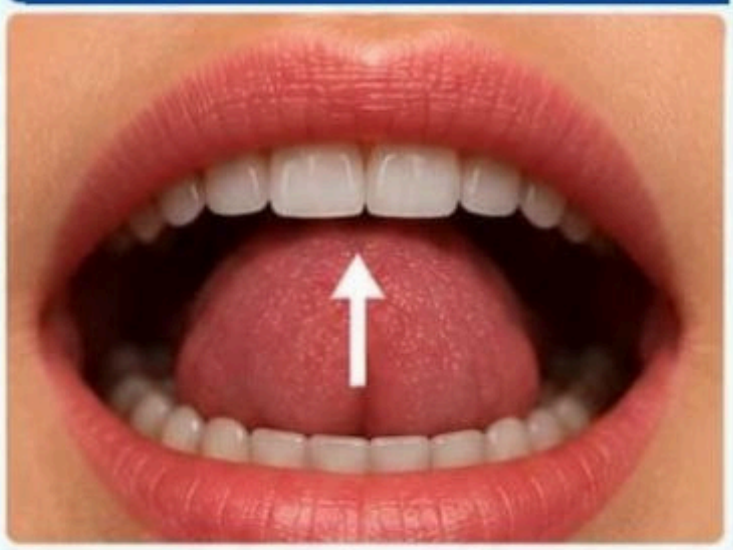
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ش (શીન)
- મખરજ: જીભનો મધ્ય ભાગ અને તેની સામેનો ઉપરના તાલવાનો મધ્ય ભાગ.
- અવાજની પ્રકૃતિ: નરમ, ફેલાયેલો અને સ્પષ્ટ "શીન" નો અવાજ.
- સિફાત: હમ્સ એટલે કે હવા સાથે અવાજ આવે છે, અને રિખ્વત એટલે કે અવાજ સતત વહે છે.
- ઉચ્ચાર: "શીન" નો નરમ અને પહોળી હવા સાથે નીકળતો અવાજ.

મખરજ નું ચિત્ર (આંતરિક રચના)

મોઢાની સ્થિતિ

ઉચ્ચાર કરતી વખતે જીભનો મધ્ય ભાગ ઉપરના તાલવાની નજીક રહે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ જીભની ટોચથી "શીન" નો ઉચ્ચાર ન કરવો.

❌ સીન (س) જેવો "સ" નો અવાજ ન કરવો.

❌ જિમ (ج) જેવો "જ" નો અવાજ ન કરવો.

❌ જીભને આખી ઉપરના તાલવા સાથે ચોંટાડવી નહીં.

❌ અવાજમાં ભાર કે કરકશપણું ન લાવવું.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોઢું હળવેથી ખોલો.
2. જીભનો મધ્ય ભાગ ઉપરના તાલવા તરફ લાવો.
3. જીભ અને તાલવા વચ્ચેની જગ્યામાંથી હવા ફેલાઈને બહાર નીકળવા દો.
4. નરમ અને સ્પષ્ટ "શીન" નો અવાજ બોલો.

પ્રેક્ટિસ

شُ	شِ	شَ

ઉદાહરણ શબ્દો

شَجَرَةٌ	شَمْسٌ	شُكْرٌ
ઝાડ	સૂર્ય	શુક્ર

યાદ રાખો

✓ શીનનો અવાજ નરમ અને ફેલાયેલો હોય છે.

✓ જીભના મધ્ય ભાગનો ઉપયોગ કરવાન છે.

✓ હવા સાથે અવાજ નીકળે છે (હમ્સ).

✓ સાચો મખરજ, સુંદર તિલાવતની ચાવી છે.

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી
+91 9624829314

ص (સાદ) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ص (સાદ) નો મખરજ જીભની ટોચ અને નીચેના આગળના દાંતની નજીક છે.

જીભની ટોચને નીચેના આગળના દાંતની અંદરની બાજુ નજીક રાખીને, જીભ અને ઉપરના આગળના દાંત વચ્ચેની સાંકડી જગ્યામાંથી હવા પસાર કરીને "ص" નો ભારે અને ખાસ અવાજ અદા થાય છે.

ص

ص

Saad

(સાદ)

મુખ્ય માહિતી

અરબી નામ: **صاد** (સાદ)

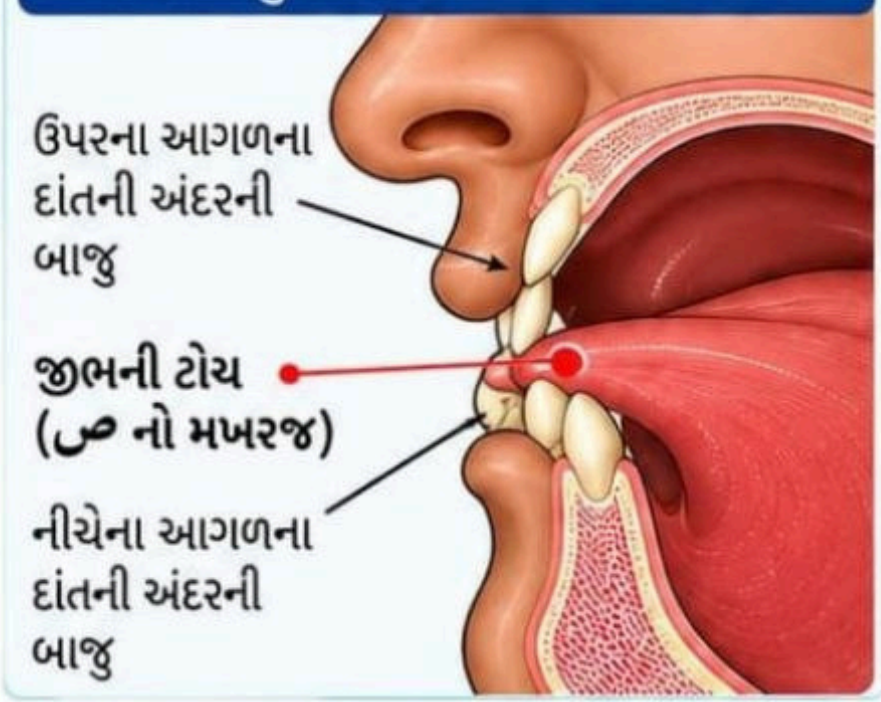
મખરજ: જીભની ટોચ અને નીચેના આગળના દાંતની નજીકથી.

અવાજની પ્રકૃતિ: ભારે, ફેલાયેલો અને ઊંડો "સ" જેવો અવાજ.

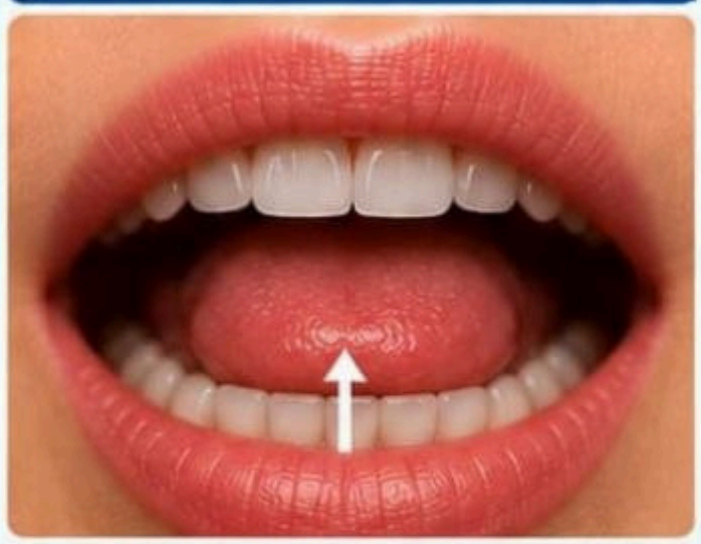
સિફાત: ઇસ્તિઅલા એટલે અવાજ ભારે થાય છે અને ઇસ્તિતાલા એટલે અવાજમાં ફેલાવટ થાય છે.

અવાજ: **ص** નો અવાજ સીન (س) કરતાં ભારે અને અલગ છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

ઉચ્ચાર કરતી વખતે જીભની ટોચ નીચેના આગળના દાંતની નજીક રહે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ જીભને દાંત સાથે સ્પર્શ ન કરાવવી.

❌ જીભને દાંતની બહાર ન લાવવી.

❌ સાદ (ص) નો પાતળા સીન (س) જેવો ઉચ્ચાર ન કરવો.

❌ અવાજને હળવો ન રાખવો, ભારે અવાજ હોવો જોઈએ.

❌ જીભને ઉપરના તાલવા સાથે ચોંટાડવી નહીં.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોઢું થોડું ખુલ્લું રાખો.
2. જીભની ટોચને નીચેના આગળના દાંતની અંદરની બાજુ નજીક રાખો.
3. જીભ અને ઉપરના દાંત વચ્ચેની સાંકડી જગ્યામાંથી હવા ધીમે ધીમે પસાર થવા દો.
4. ભારે અને ફેલાયેલો "સ" નો અવા જ બોલો.

પ્રેક્ટિસ

صُ	صِ	صَ

ઉદાહરણ શબ્દો

صَبْرٌ	صِدْقٌ	صَلَاةٌ
સબર	**સચ્ચાઈ**	**નમાઝ**

યાદ રાખો

✓ સાદ (ص) નો અવાજ ભારે હોય છે.

✓ જીભની ટોચ દાંતની નજીક રહે છે, બહાર આવતી નથી.

✓ પાતળો "સ" નહીં, પરંતુ ભારે "સ" બોલવો.

✓ તેનો મખરજ સીન (س) જેવો છે, પરંતુ અવાજ ભારે હોય છે.

✓ ભારે અને ફેલાયેલ અવાજ બોલવો.

✓ સાચો મખરજ, સુંદર તિલાવતની ચાવી છે.

ض (ઝાદ) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ض (ઝાદ) નો મખરજ જીભની એક અથવા બંને બાજુની ધાર અને ઉપરની દાઢોના અંદરના ભાગ પાસે છે.

ઉચ્ચાર કરતી વખતે જીભની બાજુની ધારને ઉપરની દાઢોની અંદરની બાજુ લગાવવી અને ભારે (દબાણ સાથે) અવાજ કાઢવો, જેનાથી નો ખાસ ભારે અવાજ નિકળે છે "ض"

ض

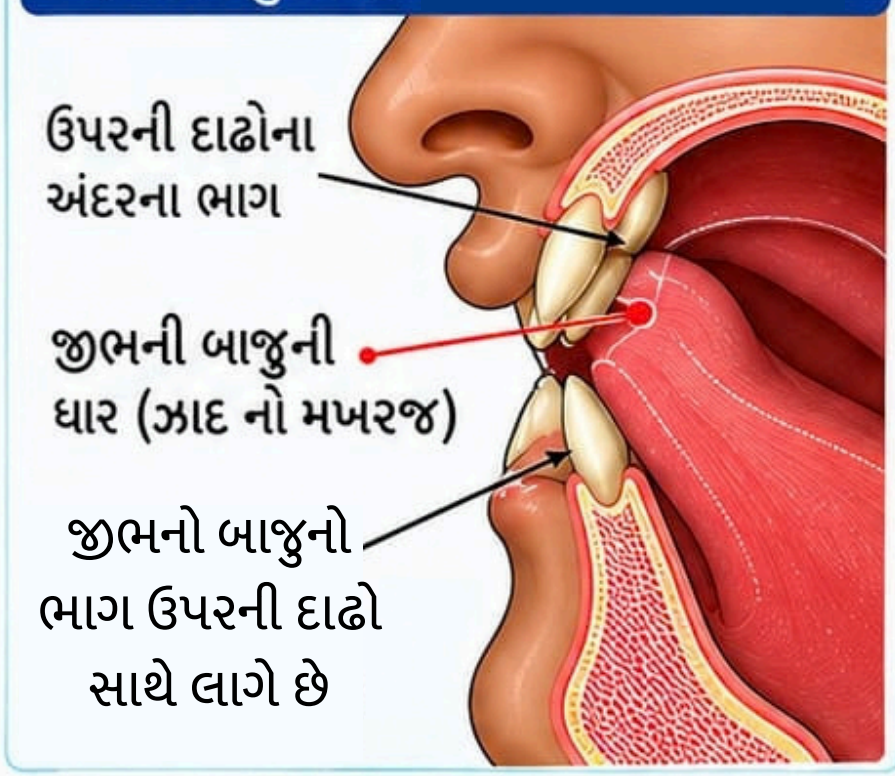
ض

ઝાદ

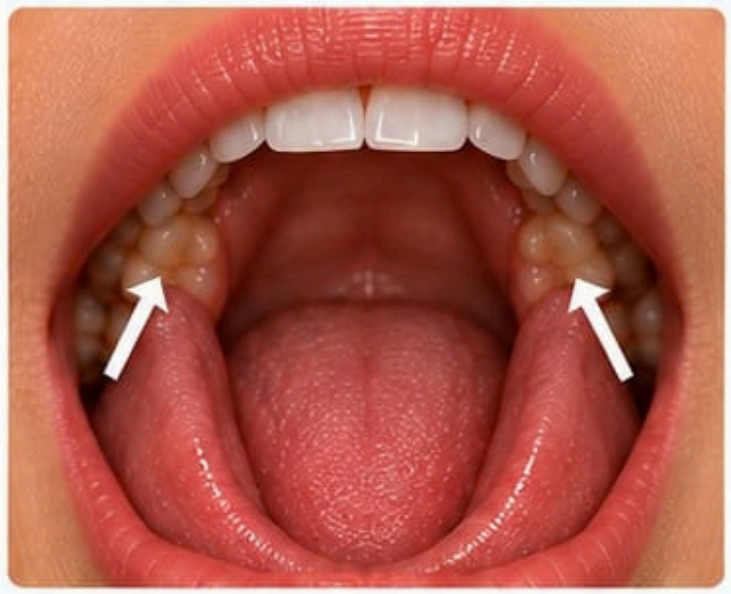
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ضاد (ઝાદ)
- મખરજ: જીભની એક અથવા બંને બાજુની ધાર અને ઉપરની દાઢના અંદરના ભાગ પાસેથી.
- ઉચ્ચાર: ضَ — ઝાદ
- અવાજની પ્રકૃતિ: ભારે, દબાણવાળો, મોટો અવાજ.
- સિફાત: ઈસ્તિઅલા એટલે ભારે અવાજ અને ઈસ્તિતાલા એટલે અવાજમાં ફેલાવટ.
- અવાજ: ض (ઝાદ) નો અવાજ અરબીના બીજા અક્ષરોથી અલગ અને ખાસ છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

જીભનો બાજુનો ભાગ ઉપરની દાઢો સાથે લાગે છે

ખાસ ધ્યાન

❌ ض (ઝાદ) ને “દ” (د) જેવો ન બોલવો.
❌ ض (ઝાદ) ને “ઝાલ” (ذ) જેવો ન બોલવો.
❌ જીભની બાજુની ધારને દાઢ સાથે લગાવ્યા વગર ન બોલવો.
❌ પાતળા અવાજ સાથે ન બોલવો. ઝાદનો અવાજ ભારે હોય છે.
❌ જીભને માત્ર વચ્ચે રાખીને ન બોલવો, કારણ કે તેનો મખરજ અલગ છે.
❌ અવાજને વધારે દબાવીને કે ખરાબ રીતે ન બોલવો.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોઢું થોડું ખુલ્લું રાખો.
2. જીભની એક અથવા બંને બાજુની ધારને ઉપરની દાઢોના અંદરના ભાગ સાથે લગાવો.
3. ભારે અવાજ સાથે હવા પસાર કરીને “ઝાદ” (ض) નો અવાજ ઉત્પન્ન કરો.
4. તાલીમ સાથે અલગ-અલગ હલકતવાળા શબ્દો, જેમ કે ضَ، ضِ، ضُ બોલીને પ્રેક્ટિસ કરો.

પ્રેક્ટિસ

ضَ	ضِ	ضُ

ઉદાહરણ શબ્દો

أَعْضَاءٌ	رِضَا	ضَرَبَ
અંગો	**રાજી**	**તેણે માર્યું**

યાદ રાખો

✓ જીભની બાજુની ધાર ઉપરની દાઢ સાથે લાગે છે.
✓ અવાજ ભારે અને ભરાવદાર હોય છે.
✓ આ અક્ષરનો મખરજ બીજા ઘણા અક્ષરોથી અલગ છે.
✓ સાચો ઉચ્ચાર શીખવા માટે ઉસ્તાદ પાસે પ્રેક્ટિસ કરવી ખાસ જરૂરી છે.

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી
+91 9624829314

ط (તા) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ط (તા) નો મખરજ જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતના મૂળ પાસે છે.

જીભની ટોચને ઉપરના આગળના દાંતના મૂળ (દાંતની પાછળના નરમ ભાગ) પાસે લગાવીને, મોઢામાં અવાજને ભારે રાખીને "ط" નો ઉચ્ચાર થાય છે. આ અક્ષર પાતળો નથી, પરંતુ ભારે તથા મજબૂત અવાજ ધરાવે છે.

ط

ط

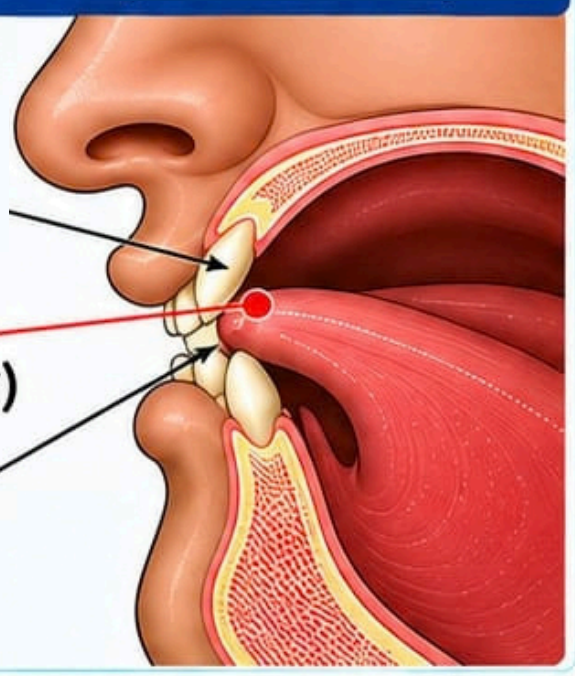
(Ta)

તા

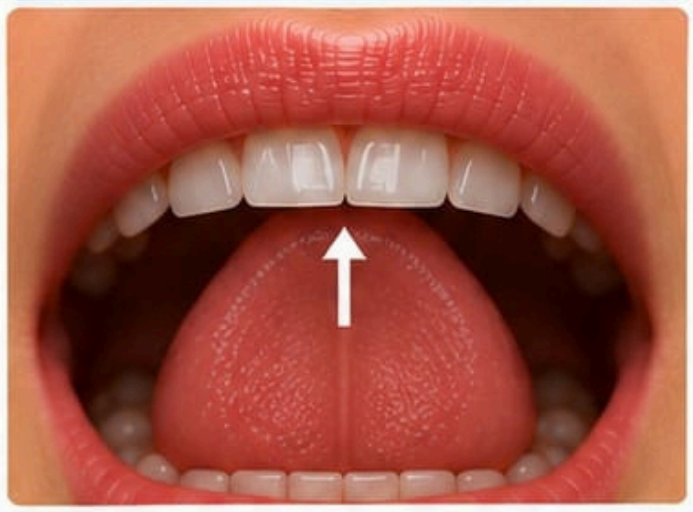
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ط (તા)
- મખરજ: જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતના મૂળ પાસે.
- અવાજની પ્રકૃતિ: ભારે અને મજબૂત અવાજ.
- સિફાત: જહર, ઈસ્તિઅલા અને ઈતબાક.
- અવાજ: ط (તા) નો મખરજ ت (ت) જેવો છે, પરંતુ તેનો અવાજ ભારે અને મજબૂત હોય છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

ઉચ્ચાર કરતી વખતે જીભની ટોચ ઉપરના આગળના દાંતના મૂળ પાસે લાગે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ ط (તા) ને ت (ત) જેવો પાતળો ઉચ્ચાર ન કરવો.
❌ જીભની ટોચ દાંતની ઉપર ન રાખવી, પરંતુ દાંતના મૂળ પાસે રાખવી.
❌ અવાજને હળવો ન રાખવો, ભારે અવાજ હોવો જોઈએ.
❌ જીભને બહુ અંદર ન ધકેલવી.
❌ માત્ર દાંતને સ્પર્શ કરીને હળવો અવાજ ન કાઢવો.
✓ અવાજને કડક, તાકાતવાળો અને સ્પષ્ટ રાખવો.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોઢું થોડું ખુલ્લું રાખો.
2. જીભની ટોચને ઉપરના આગળના દાંતના મૂળ પાસે લગાવો.
3. મોઢામાં અવાજને ભારે રાખીને "તા" નો ઉચ્ચાર કરો.
4. અલગ-અલગ હરકત સાથે طَ ،طِ ،طُ بોલીને પ્રેક્ટિસ કરો.

પ્રેક્ટિસ

طُ	طِ	طَ

ઉદાહરણ શબ્દો

طَيِّبٌ	طَرِيقٌ	طَلَبَةٌ
પાક	રસ્તો	વિદ્યાર્થી

યાદ રાખો

✓ ط (તા) નો અવાજ હંમેશા ભારે હોય છે.
✓ મખરજ જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતના મૂળ પાસે છે.
✓ ت (ત) પાતળો છે, જ્યારે ط (તા) ભારે છે.
✓ સાચો ઉચ્ચાર શીખવા માટે ઉસ્તાદ પાસે પ્રેક્ટિસ કરવી જરૂરી છે.

ظ (ઝા) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ظ (ઝા) નો મખરજ જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતની ધાર છે.

જીભની ટોચને ઉપરના આગળના દાંતની ધાર પાસે રાખીને સહેજ બહાર લાવવાથી ظ (ઝા) નો ઉચ્ચાર થાય છે. આ અક્ષર પાતળો નથી, પરંતુ ભારે અને મુફખ્ખમ અવાજ ધરાવે છે.

ظ

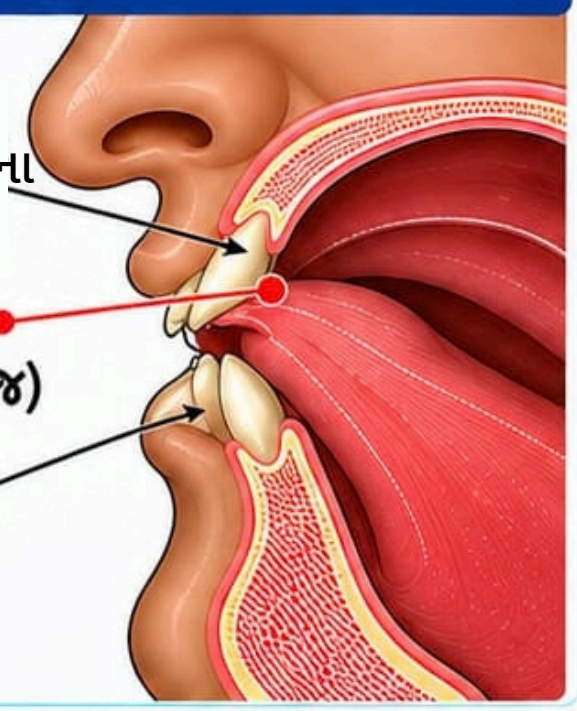
ظ

ઝા

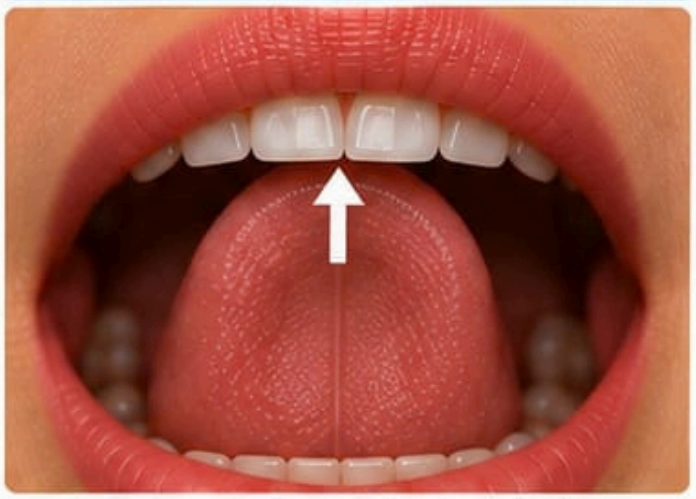
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ظ (ઝા)
- મખરજ: જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતની ધારથી.
- અવાજની પ્રકૃતિ: ભારે અને મુફખ્ખમ અવાજ.
- સિફાત: જહર, ઇસ્તિઅલા અને ઇતબાક.
- અવાજ: ظ (ઝા) નો મખરજ જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતની ધારથી થાય છે અને તેનો અવાજ ભારે હોય છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

ઉચ્ચાર કરતી વખતે જીભની ટોચ ઉપરના આગળના દાંતની ધાર સાથે લાગે છે અને સહેજ બહાર દેખાય છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ ظ (ઝા) ને ذ (ઝાલ) જેવો ઉચ્ચાર ન કરવો.
❌ ظ (ઝા) ને ز (ઝે) જેવો પાતળો ઉચ્ચાર ન કરવો.
❌ જીભની ટોચને દાંતથી બહુ દૂર ન રાખવી.
❌ અવાજને હળવો ન રાખવો, ભારે અવાજ હોવો જોઈએ.
❌ જીભને બહુ અંદર ન ખેંચવી.
❌ માત્ર દાંતને સ્પર્શ કરીને હળવો અવાજ ન કાઢવો.
✓ અવાજને સ્પષ્ટ, તાકાતવાળો અને દબાણ સાથે ઉચ્ચારવો.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોઢું થોડું ખુલ્લું રાખો.
2. જીભની ટોચને ઉપરના આગળના દાંતની ધાર સાથે લગાવો.
3. જીભની ટોચને સહેજ બહાર લાવીને “ઝા” નો ભારે અવાજ ઉચ્ચાર કરો.
4. અલગ-અલગ હરકત સાથે ظَ، ظِ، ظُ બોલીને પ્રેક્ટિસ કરો.

પ્રેક્ટિસ

ظُ	ظِ	ظَ

ઉદાહરણ શબ્દો

مِظَلَّةٌ	ظَهَرَ	ظُلْمٌ
છત્રી	જાહેર થવું	અત્યાચાર

યાદ રાખો

✓ ظ (ઝા) નો અવાજ હંમેશા ભારે હોય છે.
✓ મખરજ જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતની ધાર છે.
✓ ظ (ઝા) પાતળો નથી, પરંતુ મુફખ્ખમ છે.
✓ સાચો ઉચ્ચાર શીખવા માટે ધીમેથી ઉચ્ચાર કરીને પ્રેક્ટિસ કરવી જરૂરી છે.

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી +91 9624829314

ع (ઐન) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ع (ઐન) નો મખરજ ગળાના વચલા ભાગમાંથી છે.

ગળાના વચલા ભાગમાંથી હળવા સંકોચન સાથે ع નો ખાસ અવાજ કાઢવામાં આવે છે. આ અવાજ સામાન્ય "અ" જેવા મોઢામાંથી બોલાતો નથી અને અલિફ (ا) જેવો પણ નથી. તે ગળાના અંદરના મધ્ય ભાગમાંથી અદા થાય છે.

ع

ع

(ઐન)

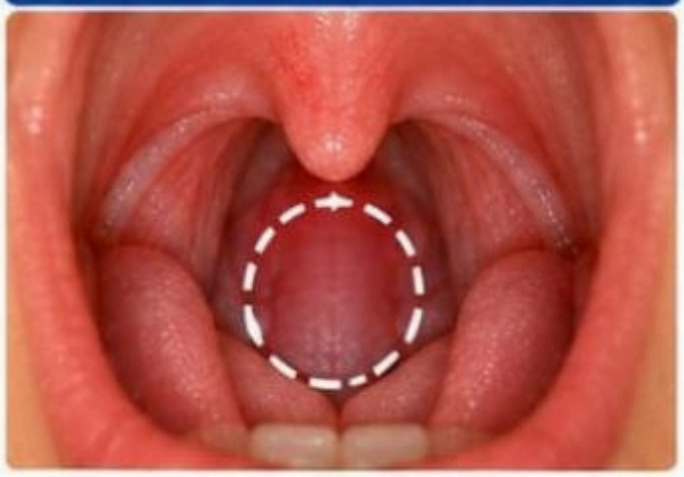
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ع
- મખરજ: ગળાના વચલા ભાગમાંથી.
- અવાજની પ્રકૃતિ: ગળાના અંદરના વચલા ભાગમાંથી નીકળતો ખાસ અને સ્પષ્ટ અવાજ.
- સિફાત: જહર, ઇસ્તિફાલ અને ઇનફિતાહ.
- અવાજ: ع નો અવાજ અરબીના બીજા અક્ષરોથી અલગ અને ખાસ છે. તેનો ઉચ્ચાર ગળાના વચલા ભાગમાંથી થાય છે. આ અવાજ સામાન્ય "અ" જેવો નથી અને અલિફ (ا) જેવો પણ નથી.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

ગળાના વચલા ભાગમાંથી "ع" નો અવાજ નીકળે છે.

ખાસ ધ્યાન

- ✗ ع ને ا (અલિફ) જેવો ન બોલવો.
- ✗ ع ને ء (હમઝા) જેવો ન બોલવો.
- ✗ માત્ર મોઢાથી "અ" બોલીને અવાજ ન કાઢવો.
- ✗ અવાજ ખૂબ હળવો કે પાતળો ન રાખવો.
- ✗ ગળા પર વધારે જોર ન કરવું.
- ✓ અવાજ ગળાના વચલા ભાગમાંથી કાઢવો. અવાજ ગળાની અંદરથી આવે છે.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોઢું સામાન્ય રીતે ખોલો.
2. ગળાના વચલા ભાગને હળવેથી સંકોચો, જેમ ઉબાસી આવે તે પહેલાં ગળામાં હળવો સંકોચ થાય છે.
3. ગળાના વચલા ભાગમાંથી ع નો ખાસ અવાજ કાઢો.
4. હવે عُ ،عِ ،عَ સાથે પ્રેક્ટિસ કરો.

પ્રેક્ટિસ

عَ	عِ	عُ

ઉદાહરણ શબ્દો

عَسَل	عَلَم	عِلْم
મધ	અલમ	ઇલ્મ

યાદ રાખો

- ✓ ع નો અવાજ ગળાના વચલા ભાગમાંથી નીકળે છે.
- ✓ સાચો મખરજ અને સાચો અવાજ સુંદર તિલાવત માટે ખૂબ જરૂરી છે.
- ✓ ع નો અવાજ અલિફ (ا) અને હમઝા (ء) થી અલગ છે.
- ✓ નિયમિત પ્રેક્ટિસથી અઇનનો અવાજ વધુ સ્પષ્ટ અને સાચો થશે.

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી +91 9624829314

غ (ગૈન) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

غ (ગૈન) નો મખરજ ગળાના ઉપરના ભાગમાંથી છે.

ગળાના ઉપરના ભાગમાંથી, એટલે કે ગળાની અંદરની શરૂઆતના ભાગમાંથી, હળવી ખરાશ સાથે غ (ગૈન) નો ખાસ અવાજ કાઢવામાં આવે છે. આ અવાજ મોઢામાંથી સામાન્ય “ગ” બોલવા જેવો નથી. તે ગળાના ઉપરના ભાગમાંથી નીકળે છે.

غ

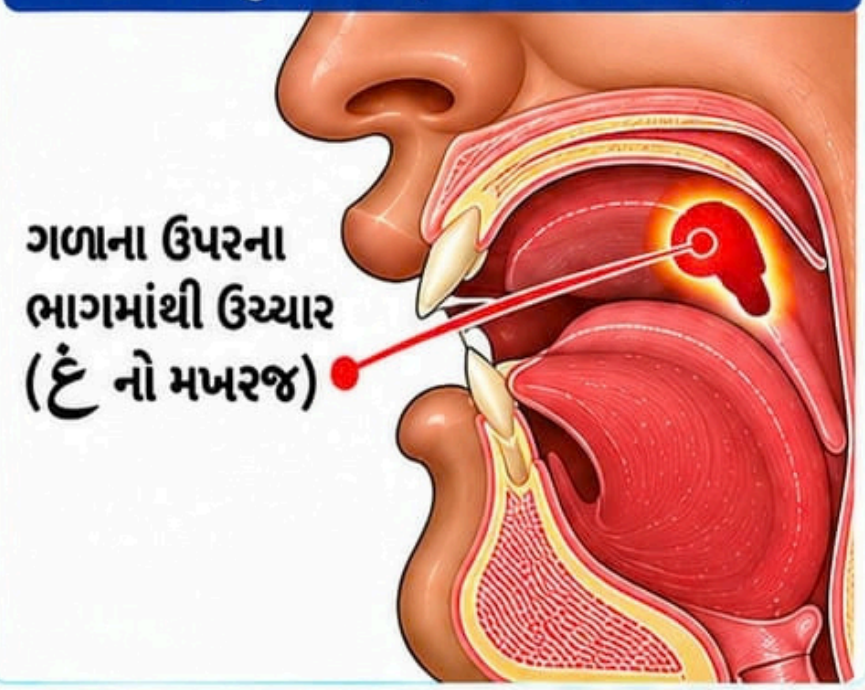
غ

ગૈન

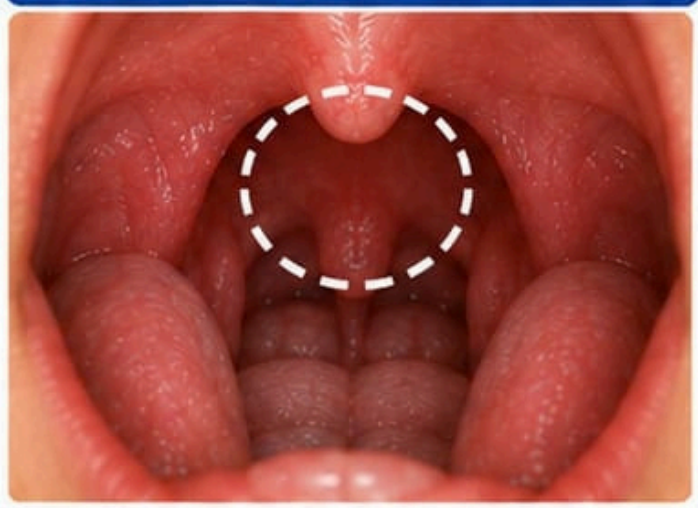
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: غ
- મખરજ: ગળાના ઉપરના ભાગમાંથી, એટલે કે મોઢાની નજીકના ગળાના ભાગમાંથી.
- અવાજની પ્રકૃતિ: ભારે, ગળામાંથી નીકળતો અને હળવી ખરાશવાળો અવાજ.
- સિફાત: જહર, રિખાવત, ઈસ્તિઅલા અને ઇનફિતાહ.
- અવાજ: غ એક સ્વતંત્ર અને ખાસ અક્ષર છે. તેનો અવાજ બીજા કોઈ અક્ષર જેવો નથી. તેનો ઉચ્ચાર ગળાના ઉપરના ભાગમાંથી સ્પષ્ટ રીતે કરવો.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

ગળાના ઉપરના ભાગમાંથી “غ” નો અવાજ નીકળે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ غ ને સામાન્ય ગુજરાતી “ગ” જેવો ન બોલવો.
❌ غ ને خ અથવા “ખ” જેવો ન બોલવો.
❌ માત્ર હોઠો અથવા જીભથી “ગ” બોલીને غ નો અવાજ ન બનાવવો.
❌ અવાજ મોઢાની અંદરથી ન કાઢવો.
❌ ગળાના નીચેના ભાગમાંથી પણ ન બોલવો.
✓ અવાજ ગળાના ઉપરના ભાગમાંથી કાઢવો.
✓ અવાજ ખૂબ પાતળો ન રાખવો, યોગ્ય ભારે અવાજ સાથે ઉચ્ચાર કરવો.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોઢું સામાન્ય રીતે ખોલો.
2. ગળાના ઉપરના ભાગને, એટલે કે મોઢાની નજીકના ગળાના ભાગને સહેજ સંકોચો.
3. ગળામાંથી હળવી ખરાશ સાથે غ નો ખાસ અવાજ કાઢો.
4. હવે غُ ،غِ ،غَ સાથે પ્રેક્ટિસ કરો.

પ્રેક્ટિસ

غَ	غِ	غُ

ઉદાહરણ શબ્દો

غَفَرَ	غُرُوب	غِذَاءٌ
માફ કર્યું	સૂર્યાસ્ત	ખોરાક

યાદ રાખો

✓ غ નો અવાજ ગળાના ઉપરના ભાગમાંથી નીકળે છે.
✓ સાચો મખરજ અને સાચો અવાજ સુંદર તિલાવત માટે ખૂબ જરૂરી છે.
✓ غ (ગૈન) અને خ (ખા) વચ્ચેનો ફરક સ્પષ્ટ રીતે સમજવો જરૂરી છે.
✓ ધીમે ધીમે સાચો ઉચ્ચાર કરીને નિયમિત પ્રેક્ટિસ કરો.

ف (ફા) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ف (ફા) નો મખરજ નીચેના હોઠના અંદરના ભાગ અને ઉપરના આગળના બે દાંતની ધાર છે.

ف (ફા) અદા કરતી વખતે નીચેના હોઠને ઉપરના આગળના બે દાંતની ધાર સાથે હળવેથી લગાવવો અને બંને વચ્ચેની જગ્યામાંથી હવા બહાર કાઢવી. આ અવાજ હોઠ અને દાંતના નજીકના સ્થાનેથી નીકળે છે.

ف

ف

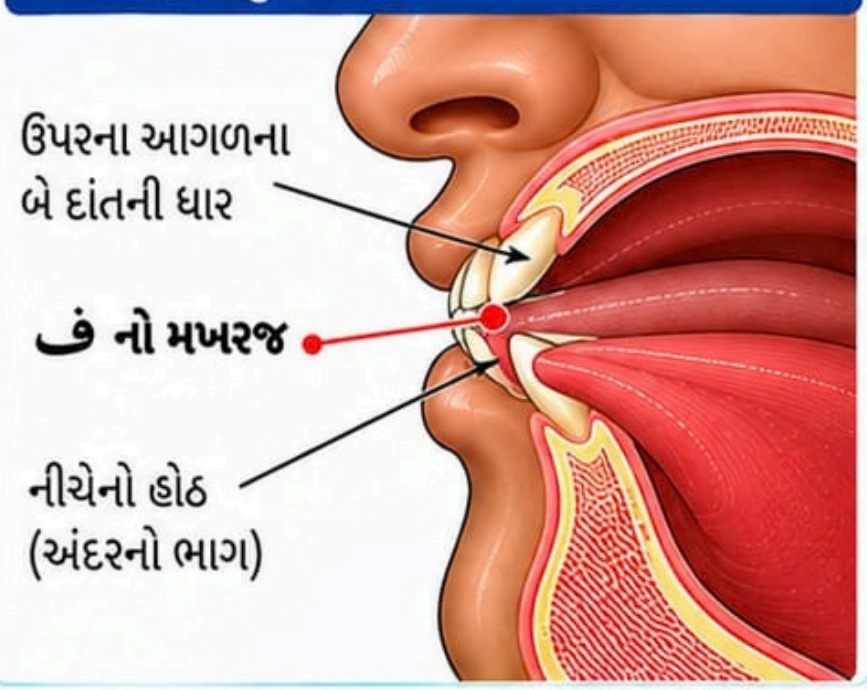
(Fa)

ફા

મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ف (ફા)
- મખરજ: નીચેના હોઠનો અંદરનો ભાગ અને ઉપરના આગળના બે દાંતની ધાર.
- અવાજની પ્રકૃતિ: હળવો અને હવા સાથે નીકળતો અવાજ.
- સિફાત: હવા સાથે, પાતળો અવાજ, ભારેલો નહીં.
- અવાજ: “ફા” હોઠ અને દાંતથી અદા થાય છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

નીચેના હોઠનો અંદરનો ભાગ ઉપરના આગળના બે દાંતની ધાર સાથે હળવેથી લાગે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ ف અવાજને 'پ ની જેમ ન બોલવું.
❌ બંને હોઠને એકબીજા સાથે ન લગાડવા.
❌ માત્ર હોઠોથી “ફ” બોલવાનો પ્રયાસ ન કરવો, નહીં તો તેનો અવાજ “પ” જેવો થઈ જશે.
❌ નીચેનો હોઠ ઉપરના દાંતને સ્પર્શે તે જરૂરી છે.
❌ ફાના અવાજને ભારેલો ન બનાવવો.
❌ અવાજને કંપાવીને, ગળામાંથી કે જીભથી ન કાઢવો.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોઢું સામાન્ય રીતે ખોલો.
2. નીચેના હોઠનો અંદરનો ભાગ ઉપરના બે આગળના દાંતની ધાર સાથે હળવેથી લગાવો.
3. હવા હળવેથી બહાર કાઢીને “ફ” નો અવાજ બોલો.
4. “فَ، فِ، فُ” સાથે પ્રેક્ટિસ કરો.

પ્રેક્ટિસ

فَ	فِ	فُ

ઉદાહરણ શબ્દો

فَلَكٌ	فِيل	فَضَل
આસમાન	હાથી	કરમ

યાદ રાખો

✓ ف નો અવાજ હોઠ અને દાંતથી નીકળે છે.
✓ સાચો મખરજ અને સાચો અવાજ તિલાવત માટે ખૂબ જરૂરી છે.
✓ ف નો અવાજ હળવો અને શ્વાસવાળો છે.
✓ “ફ” ને “પ” ન બનાવો, તેમાં હવા બહાર નીકળે છે.

ق (કાફ) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ق (કાફ) નો મખરજ જીભના સૌથી પાછળના ભાગ અને તેની સામેના ઉપરના નરમ તાલવા પાસે છે.

જીભના પાછળના ભાગને ઉપરના નરમ તાલવા સાથે લગાવીને, પછી અલગ કરતા "**કાફ**" નો ભારે અવાજ અદા કરવામાં આવે છે.
આ અવાજ ગળાના પાછળના ભાગમાંથી નહિ, મોઢાની અંદરના ભાગમાંથી આવે છે.

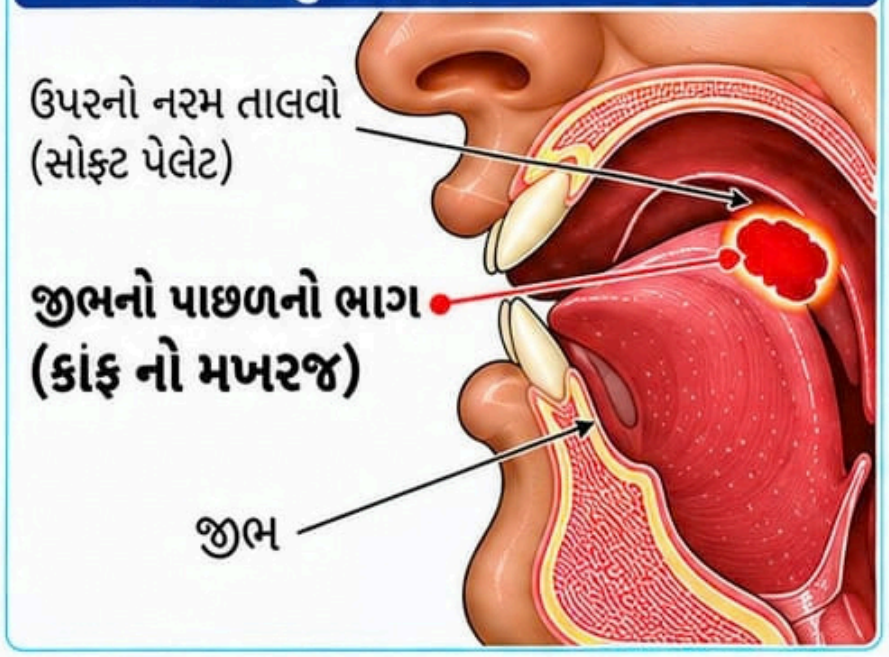
ق

ق
(Qaf)
કાફ

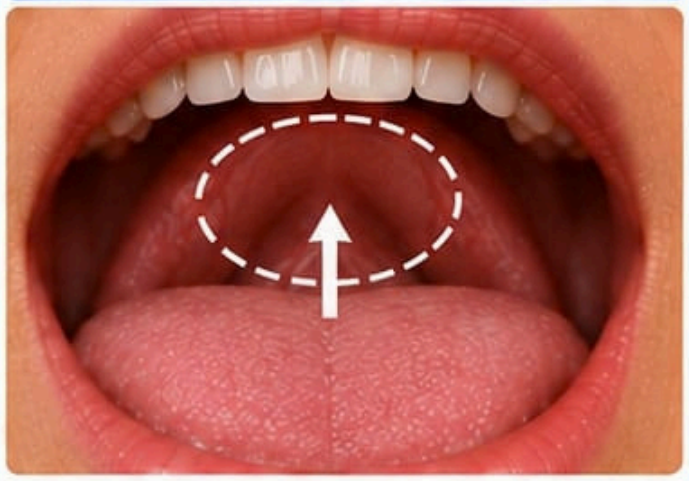
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ق
- મખરજ: જીભનો સૌથી પાછળનો ભાગ અને ઉપરના નરમ તાલવાનો ભાગ.
- અવાજની પ્રકૃતિ: ભારે અને મુફખ્ખમ અવાજ.
- જોડાણ: જીભનો પાછળનો ભાગ ઉપરના નરમ તાલવા સાથે મળે છે.
- અવાજ: કાફ (ق) નો અવાજ ગળામાંથી નહીં, પરંતુ મોઢાની અંદર જીભના પાછળના ભાગમાંથી નીકળે છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

જીભનો પાછળનો ભાગ ઉપરના નરમ તાલવા સાથે લાગી રહે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ ق (કાફ) નો ઉચ્ચાર ك (કાફ) જેવો પાતળો ન કરવો.
❌ જીભને વધારે આગળ ન લાવવી.
❌ મોઢામાંથી સામાન્ય "કા" જેવો અવાજ ન કાઢવો.
❌ માત્ર જીભનો ઉપયોગ કરીને ન બોલવું; જીભનો પાછળનો ભાગ અને ઉપરનો નરમ તાલવો બંનેનો ઉપયોગ કરવો.
❌ ગળામાંથી સીધો અવાજ ન કાઢવો.
બંને અક્ષરો વચ્ચેનો ફરક ધ્યાનમાં રાખો: ق (કાફ) ભારે છે, જ્યારે ك (કાફ) પાતળો છે.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોઢું થોડું ખોલો.
2. જીભનો પાછળનો ભાગ ઉપરના નરમ તાલવા તરફ લઈ જાઓ.
3. જીભના પાછળના ભાગને હળવેથી અલગ કરીને "કાફ" (ق) નો ભારે અવાજ કાઢો.
4. ધીમે ધીમે નિયમિત પ્રેક્ટિસ કરો.

પ્રેક્ટિસ

قُ	قِ	قَ

ઉદાહરણ શબ્દો

قُوَّة	قَرَأَ	قَلْب
શક્તિ	વાંચ્યું	દિલ

યાદ રાખો

❌ ق (કાફ) નો ઉચ્ચાર ك (કાફ) જેવો પાતળો ન કરવો.
✓ ق (કાફ) નો અવાજ ભારે (મુફખ્ખમ) હોય છે.
✓ જીભનો પાછળનો ભાગ અને ઉપરનો નરમ તાલવો મળીને અવાજ ઉત્પન્ન કરે છે.
✓ સાચા ઉચ્ચાર માટે જીભની સ્થિતિ પર ખાસ ધ્યાન આપો.

યાદ રાખો: ق (કાફ) ભારે છે, જ્યારે ك (કાફ) પાતળો છે. બંને વચ્ચેનો ફરક અવાજમાં છે.

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી +91 9624829314

ك (કાફ) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ك (કાફ) નો મખરજ જીભના પાછળના ભાગ અને તેની સામેના ઉપરના તાલવા પાસે છે.

જીભના પાછળના ભાગને ઉપરના તાલવા સાથે લગાવીને, પછી અલગ કરતા "ك" નો અવાજ કાઢવામાં આવે છે. આ અવાજ જીભના પાછળના ભાગથી નીકળે છે, પરંતુ "ق" (કાફ) કરતાં થોડો આગળ, મોઢા તરફ હોય છે.

ك

ك

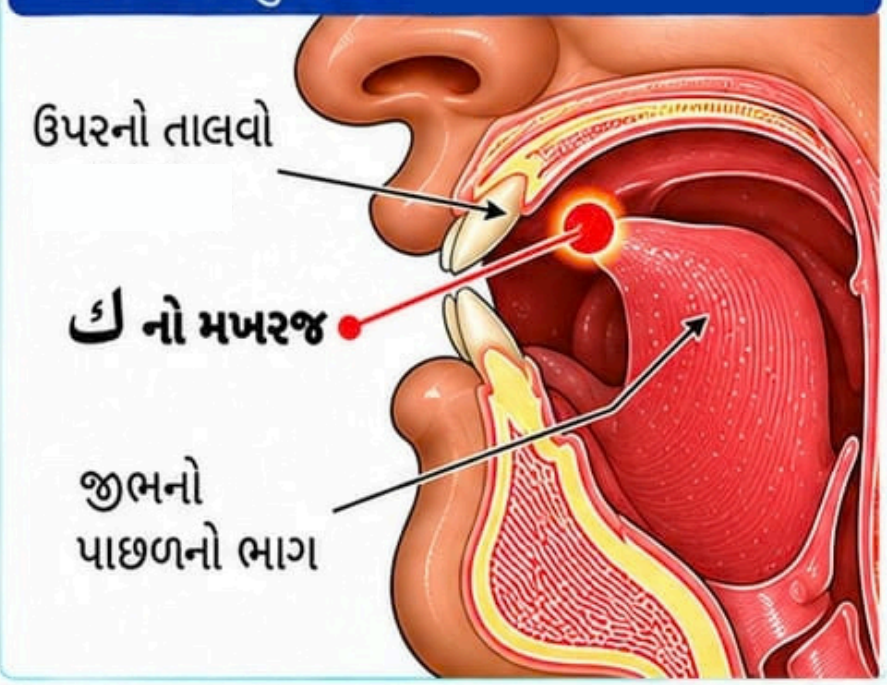
(Kaf)

કાફ

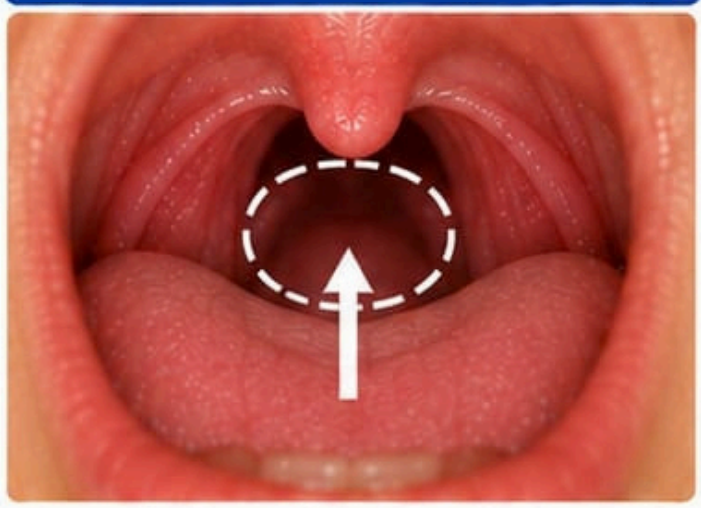
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ك
- મખરજ: જીભનો પાછળનો ભાગ અને ઉપરના નરમ તાલવાનો ભાગ.
- અવાજની પ્રકૃતિ: પાતળો (મુરક્કક).
- સિફાત: હમ્સ (શ્વાસ સાથે) અને રિખ્વત (પાતળો અવાજ).
- અવાજ: કાફ (ك) નો મખરજ જીભના પાછળના ભાગમાં છે, પરંતુ તે કાફ (ق) કરતા થોડો આગળ છે. તેનો અવાજ પાતળો હોય છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

જીભનો પાછળનો ભાગ ઉપરના તાલવા સાથે લાગે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ કાફ (ك) નો ઉચ્ચાર કાફ (ق) જેવો ભારે ન કરવો.
❌ જીભને ખૂબ પાછળ ન ધકેલો, કારણ કે ق નો મખરજ વધુ પાછળ છે.
❌ માત્ર હોઠોથી "ક" બોલવાનો પ્રયાસ ન કરો.
❌ અવાજને વધારે ખરબચડો કે ભારે ન બનાવો.
❌ આ અવાજ કાઢતી વખતે ગળાના અંદરના ભાગનો ઉપયોગ ન કરો.
❌ કાફ (ك) ને ખા (خ) સાથે ભેળવવો નહીં.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોઢું થોડું ખોલો.
2. જીભનો પાછળનો ભાગ ઉપરના નરમ તાલવા તરફ લઈ જાઓ.
3. જીભના પાછળના ભાગને હળવેથી સ્પર્શ કરાવી અલગ કરો અને "કાફ" (ك) નો હળવો અવાજ કાઢો.
4. કા, કિ, કુ સાથે પ્રેક્ટિસ કરો.

પ્રેક્ટિસ

كُ	كِ	كَ

ઉદાહરણ શબ્દો

مَالِك	كَلْب	كِتَاب
માલિક	કૂતરો	કિતાબ

યાદ રાખો

✓ ك (કાફ) નો અવાજ હળવો અને પાતળો છે.
✓ કાફ (ك) નો મખરજ જીભના પાછળના ભાગ અને ઉપરના નરમ તાલવા વચ્ચે છે.
✓ ك અને ق બંનેના મખરજ નજીક છે, પરંતુ ق નો મખરજ વધુ પાછળ છે અને તેનો અવાજ ભારે છે.
✓ સાચા ઉચ્ચાર માટે જીભની સ્થિતિ પર ખાસ ધ્યાન આપો.

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન

અલ્વી દાઉલ કુરાન એકેડેમી +91 9624829314

લ (લામ) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

લ (લામ) નો મખરજ જીભની આગળની બાજુની ધાર અને ટોચ તથા તેના સામેના ઉપરના દાંતના પેઢાના ભાગ પાસે છે.

ઉચ્ચાર કરતી વખતે જીભની આગળની ધાર અને ટોચને ઉપરના આગળના દાંતની પાછળના પેઢા સાથે લગાવીને “લામ” નો અવાજ અદા કરવામાં આવે છે.

ل

ل

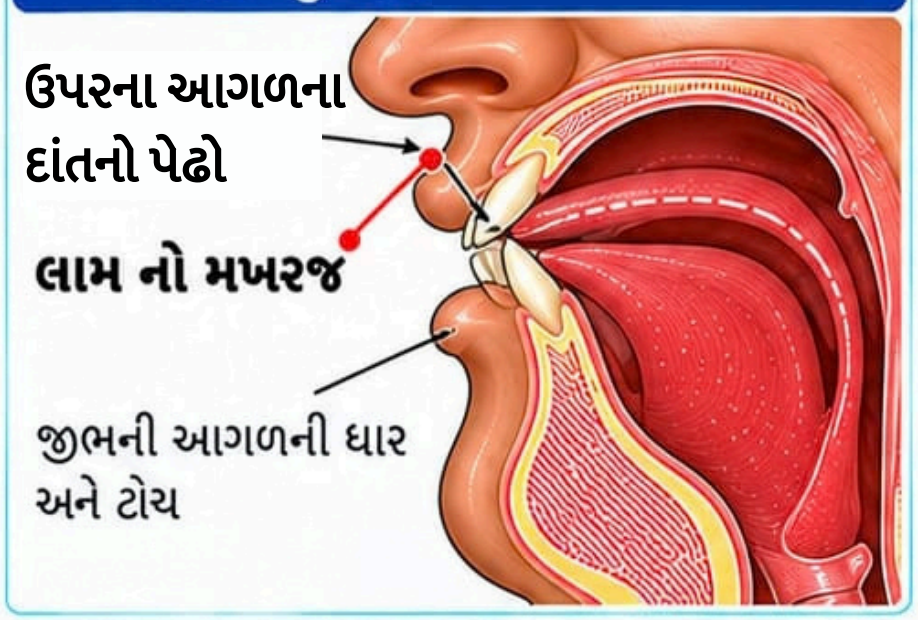
(Lam)

લામ

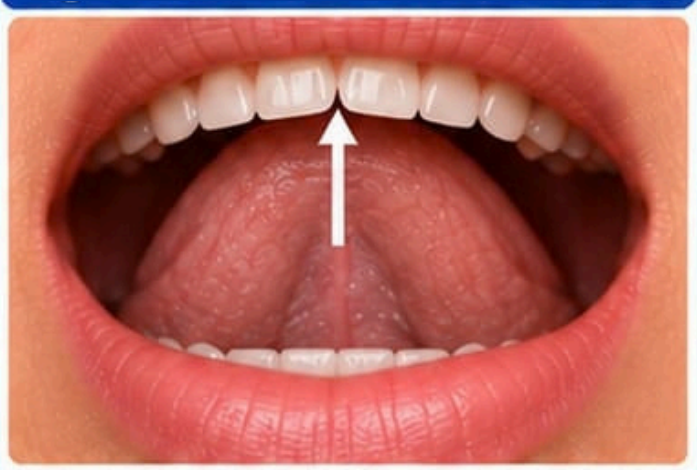
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ل
- મખરજ: જીભની આગળની બાજુની ધાર અને ટોચ, ઉપરના દાંતના પેઢા પાસે.
- અવાજની પ્રકૃતિ: પાતળો (મુરક્કક).
- સિફાત: જીભનો આગળનો ભાગ (ટોચ અને ધાર) ઉપરના દાંતના પેઢા સાથે મળે છે.
- અવાજ: હવા જીભની બાજુઓમાંથી પસાર થાય છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

જીભની આગળની ધાર અને ટોચ ઉપરના દાંતના પેઢા સાથે લાગે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ લામ (ل) ને રા (ر) જેવો ન બોલવો.

✓ ઉચ્ચાર કરતી વખતે જીભની ટોચને ઉપરના દાંતના પેઢા પાસે લગાવો.

✓ લામ અદા કરતી વખતે હવા જીભની બાજુઓમાંથી પસાર થાય છે.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોઢું હળવેથી ખોલો.
2. જીભની આગળની ધાર અને ટોચને ઉપરના દાંતના પેઢા પાસે લગાવો.
3. હવા બહાર કાઢતાં “લ” નો અવાજ કાઢો.
4. ધીમે ધીમે પ્રેક્ટિસ કરો.

પ્રેક્ટિસ

لَ	لِ	لُ

ઉદાહરણ શબ્દો

لِسَان જીભ	لَيْل રાત	لَبَن દૂધ

યાદ રાખો

✓ લામ (ل) સામાન્ય રીતે પાતળો હર્ફ છે.

✓ પરંતુ અલ્લાહ (اللّٰه) ના નામમાં ક્યારેક લામ ભારે અદા થાય છે.

✓ સાચા ઉચ્ચાર માટે જીભની ટોચ અને આગળનો ભાગ યોગ્ય રીતે ઉપરના દાંતના પેઢા પાસે રાખો.

યાદ રાખો: લામ હળવો અવાજ છે. અને તેનો મખરજ જીભનો આગળનો ભાગ છે.

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી +91 9624829314

م (મીમ) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

મીમ (م) નો મખરજ ઉપરના અને નીચેના બન્ને હોઠ છે.

ઉપરના અને નીચેના બન્ને હોઠને હળવેથી એકબીજા સાથે બંધ કરીને “મીમ” નો અવાજ અદા કરવામાં આવે છે. م (મીમ) ના ઉચ્ચારમાં નાકમાંથી પણ હળવો ગુંજતો અવાજ (ગુન્નાહ) નીકળે છે.

م

م

(Meem)

મીમ

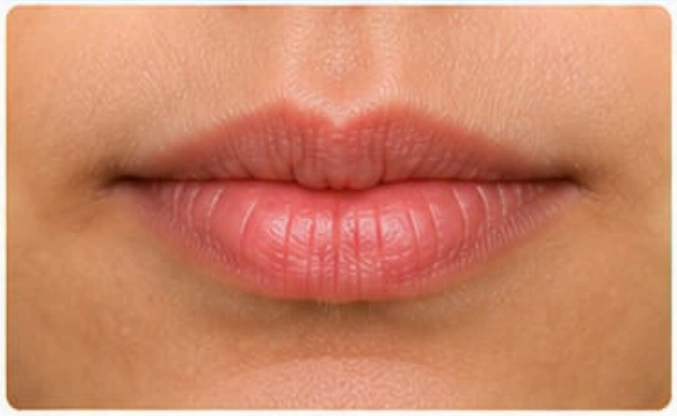
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: م
- મખરજ: ઉપરના અને નીચેના બન્ને હોઠ.
- અવાજની પ્રકૃતિ: નરમ, નાકમાંથી ગુન્નાહ સાથે.
- જોડાણ: બંને હોઠ હળવેથી બંધ થાય છે અને નાકમાંથી પણ હવા પસાર થાય છે.
- ઉચ્ચાર: બંને હોઠ બંધ રાખીને, નાકમાં હળવું ગુંજન સાથે “મીમ” નો અવાજ અદા કરો.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

ઉપરના અને નીચેના બંને હોઠ હળવેથી બંધ થાય છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ મીમ (م) ને બા (ب) જેવો ન બોલવો.

❌ મીમ અદા કરતી વખતે બન્ને હોઠને વધારે જોરથી દબાવવા નહીં.

✓ બંને હોઠ ભેગા થાય છે, પરંતુ મીમમાં નાકમાંથી પણ અવાજ આવે છે.

✓ મીમ પર તશ્દીદ હોય ત્યારે બે હરકત જેટલો ગુન્નાહ કરવો જરૂરી છે.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. બંને હોઠ હળવેથી બંધ કરો.
2. અવાજ નાકમાંથી પણ આવે તેનું ધ્યાન રાખો.
3. ધીમે ધીમે હોઠ ખોલો અને “મ” નો અવાજ અદા કરો.
4. પહેલાં ધીમે ઉચ્ચાર કરો, પછી સ્વાભાવિક ગતિથી ઉચ્ચાર કરો.

પ્રેક્ટિસ

مَ	مِ	مُ

ઉદાહરણ શબ્દો

مَلِك રાજા	مَسْجِد મસ્જિદ	مَاء પાણી

યાદ રાખો

✓ મીમનો અવાજ હોઠો સાથે નાકમાં પણ ગુંજે છે.

✓ મીમ અદા કરતી વખતે હોઠો પર હળવો દબાવ રાખવો.

✓ મીમ પર તશદીદ હોય ત્યારે બે હરકત જેટલો ગુન્નાહ કરવો.

❌ મીમ (م) ને બા (ب) જેવો ન બોલવો.

યાદ રાખો: મીમ નરમ હરફ છે, અને તેની ઓળખ ગુન્નાહના અવાજથી થાય છે.

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી +91 9624829314

ن (નૂન) નો મખરજ

સાચો ઉચ્ચાર – સુંદર તિલાવત

ن (નૂન) નો મખરજ જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતના પાછળના પેઢાંનો ભાગ છે.

ઉપરના આગળના દાંતની પાછળના પેઢા સાથે જીભની ટોચને લગાવીને “નૂન” નો અવાજ અદા કરવામાં આવે છે. નૂનના ઉચ્ચારમાં નાકમાંથી પણ હળવો ગુંજતો અવાજ (ગુન્નાહ) નીકળે છે.

ن

ن

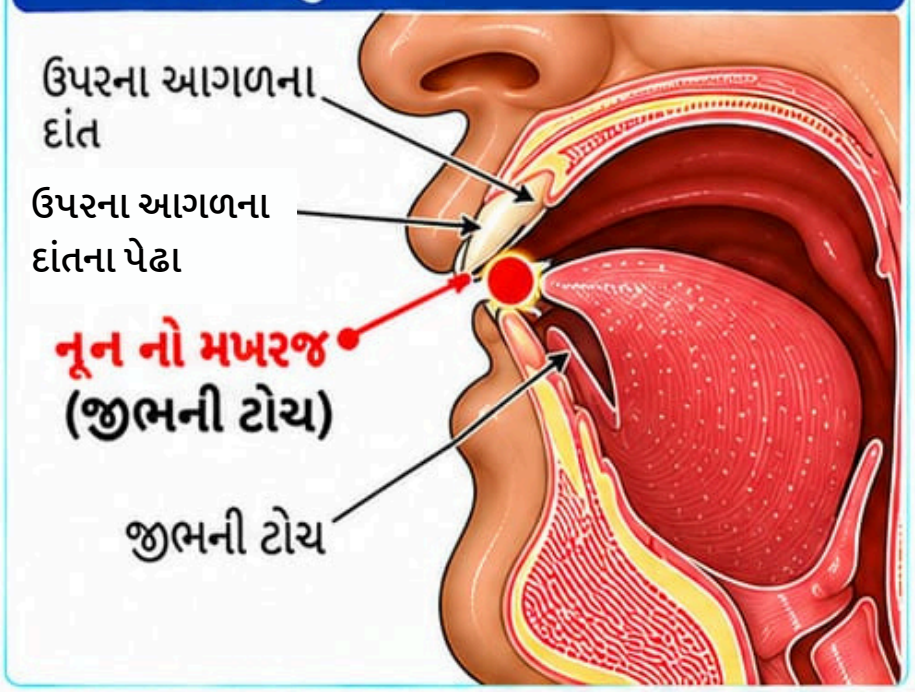
(Noon)

નૂન

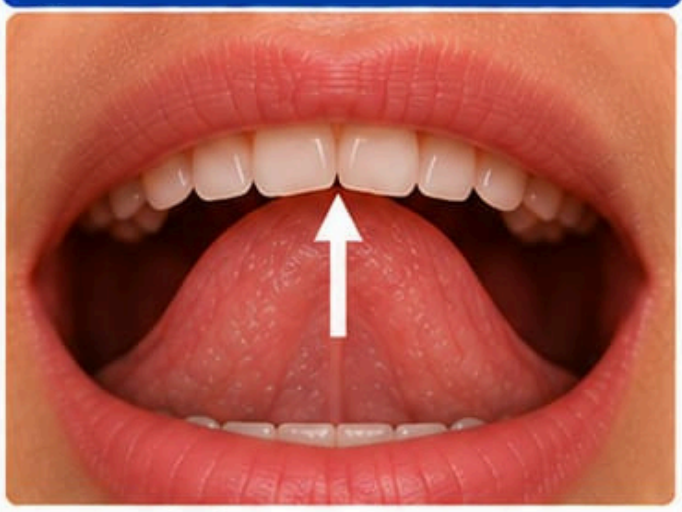
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ن
- મખરજ: જીભની ટોચ અને ઉપરના આગળના દાંતના પેઢા પાસે.
- અવાજની પ્રકૃતિ: નાસલ (ગુન્નાહ), નરમ (પાતળો).
- સિફાત: નાકમાંથી અવાજ નીકળે છે, હળવો અવાજ.
- ઉચ્ચાર: નૂન (ن) બોલતી વખતે અવાજ નાકમાંથી પણ પસાર થાય છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

જીભની ટોચ ઉપરના આગળના દાંતના પાછળના પેઢાને અડેલી છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ નૂન (ن) ને લામ (ل) જેવો ન બોલવો. લામમાં જીભની બાજુ પેઢાને અડે છે, જ્યારે નૂનમાં નાકમાંથી પણ અવાજ આવે છે.

❌ નૂન (ن) ને મીમ (م) જેવો ન બોલવો. મીમમાં બંને હોઠ બંધ થાય છે.

❌ નૂન બોલતી વખતે જીભને દાંત પર બહુ આગળ ન લાવવી.

❌ નૂન (ن) ને દાલ (د), તા (ت) અને સા (ث) જેવા અક્ષરો સાથે ભેળવવો નહીં.

✓ નૂન પર તશ્દીદ (نّ) હોય ત્યારે બે હરકત જેટલો ગુન્નાહ કરવો જરૂરી છે.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોં સ્વાભાવિક રીતે ખોલો.
2. જીભની ટોચ ઉપરના આગળના દાંતના પાછળના પેઢા પાસે લગાવો.
3. નાકમાંથી પણ અવાજ પસાર થવા દો (ગુન્નાહ સાથે).
4. સ્પષ્ટ રીતે “ન” નો ઉચ્ચાર કરો.

પ્રેક્ટિસ

نُ	نِ	نَ

ઉદાહરણ શબ્દો

نَبَأٌ	نُور	نَمْل
સમાચાર	પ્રકાશ	કીડી

યાદ રાખો

✓ નૂન (ن) નો અવાજ નરમ છે.
✓ નૂન ને ગુન્નાહ સાથે અદા કરવો.
✓ નૂન અદા કરતી વખતે જીભની ટોચ ઉપરના દાંતના પેઢાને અડે છે.
✓ નૂન, લામ અને મીમના ઉચ્ચારમાં તફાવત સમજી રાખવો.
✓ સાચી રીતે ઉચ્ચાર કરવાથી તિલાવત સુંદર બને છે.

યાદ રાખો: નૂન (ن) માં ગુન્નાહ હોય ત્યારે તેનો અવાજ નાકમાંથી પણ આવે છે.

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી +91 9624829314

૭ (વાવ) નો મખરજ

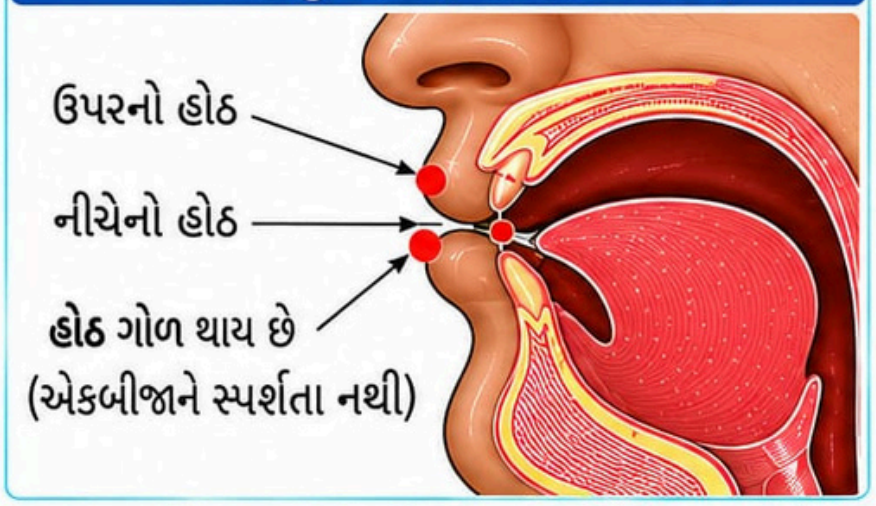
વાવ (૭) નો મખરજ ઉપરના અને નીચેના બંને હોઠ છે.
ઉચ્ચાર કરતી વખતે બંને હોઠને ગોળ કરીને થોડા આગળ લાવવા, પરંતુ હોઠને એકબીજા સાથે બંધ ન કરવા. આ રીતે "વાવ" નો અવાજ અદા કરવામાં આવે છે.

૭
વાવ

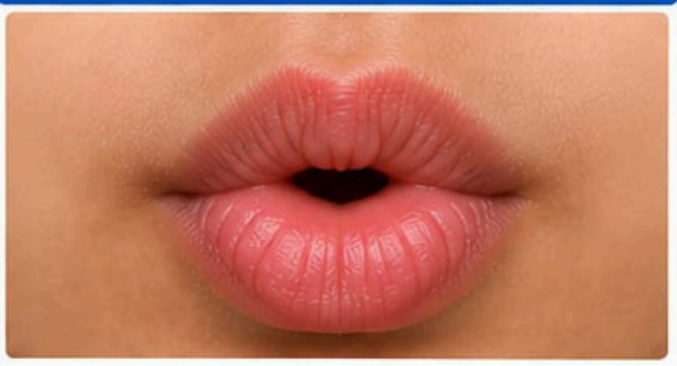
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: **و**
- મખરજ: બંને હોઠની મદદથી અવાજ અદા થાય છે.
- અવાજની પ્રકૃતિ: નરમ અને હળવો.
- સિફાત: વાવ (**و**) નો અવાજ હળવો વહે છે.
- ઉચ્ચાર: વાવ (**و**) બોલતી વખતે હોઠ ગોળ થાય છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

ઉચ્ચાર કરતી વખતે બંને હોઠ ગોળ કરીને થોડા આગળ લાવવા.

ખાસ ધ્યાન

❌ વાવ (**و**) ને ફા (**ف**) જેવો ન બોલવો. ફામાં ઉપરના દાંત નીચેના હોઠને અડે છે, જ્યારે વાવમાં બંને હોઠ ગોળ થાય છે.

❌ વાવ (**و**) ને બા (**ب**) જેવો ન બોલવો. બામાં બંને હોઠ બંધ થાય છે, જ્યારે વાવમાં હોઠ ગોળ અને ખુલ્લા રહે છે.

❌ હોઠને વધારે આગળ ખેંચવા નહીં, સામાન્ય રીતે ગોળ રાખવા.

❌ વાવ (**و**) નો ઉચ્ચાર કરતી વખતે તેને માત્ર "ઉ" જેવો ન બનાવવો, પરંતુ અરબીનો સાચો અવાજ અદા કરવો.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. હોઠને હળવેથી ગોળ કરો.
2. બંને હોઠ થોડા આગળ લાવો.
3. હોઠ એકબીજાને સ્પર્શતા નથી.
4. સાવધાનીથી "**૭**" નો અવાજ અદા કરો.

પ્રેક્ટિસ

وَ	وِ	وُ

ઉદાહરણ શબ્દો

وَقْت	وَرَق	نُور
સમય	**કાગળ**	**નૂર**

યાદ રાખો

✓ વાવ (**و**) નો અવાજ નરમ છે.
✓ મખરજ: ઉપરના અને નીચેના બંને હોઠ.
✓ વાવ અદા કરતી વખતે બંને હોઠ ગોળ થાય છે, પરંતુ એકબીજાને અડતા નથી.
✓ વાવ પર મદ્દ હોય ત્યારે બે હરકત જેટલું લંબાવીને વાંચવું.

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન

અલ્વી દાૅલ કુરાન એકેડેમી +91 9624829314

٥ (હા) નો મખરજ

હા (٥) નો મખરજ ગળાના સૌથી અંદરના ભાગમાંથી અદા થાચ છે.

ઉચ્ચાર કરતી વખતે ગળાને સ્વાભાવિક રાખીને, હળવા શ્વાસ સાથે "હા" નો અવાજ કાઢવામાં આવે છે. આ અવાજ છાતી તરફના ગળાના અંદરના ભાગમાંથી નીકળે છે.

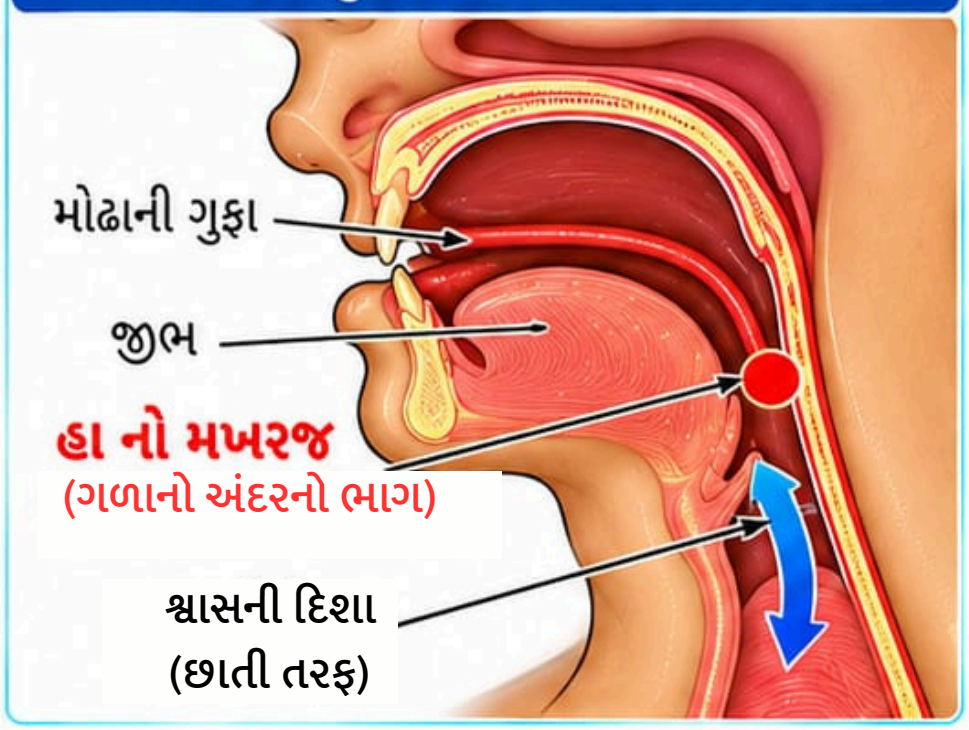
٥

(હા)

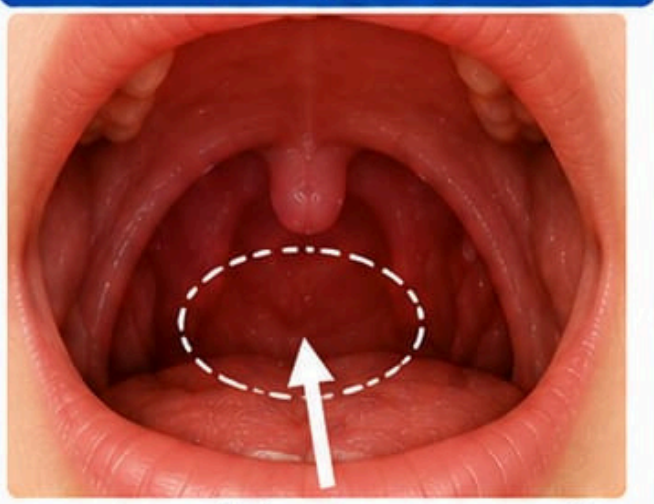
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ٥
- મખરજ: ગળાના સૌથી અંદરના ભાગમાંથી અવાજ નીકળે છે.
- અવાજની પ્રકૃતિ: હળવો અને શ્વાસવાળો.
- સિફાત: હમસ (હવામાં અવાજ વહે છે), રખાવત (નરમ અવાજ).
- અવાજ: હા (٥) બોલતી વખતે ગળાના અંદરના ભાગમાંથી હળવો શ્વાસવાળો અવાજ આવે છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

ગળાના સૌથી અંદરના ભાગમાંથી હળવા શ્વાસ સાથે અવાજ નીકળે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ હા (٥) ને હા (ح) જેવું ન બોલવું. હા (ح) નો મખરજ ગળાના વચલા ભાગમાંથી છે, જ્યારે હા (٥) નો મખરજ ગળાના સૌથી અંદરના ભાગમાંથી છે.

❌ હા (٥) ને અયન (ع) જેવો ન બોલવો. ع નો અવાજ વધારે ભારે છે.

❌ હા (٥) ને વધારે જોરથી ન બોલવું. આ અવાજ નરમ અને શ્વાસવાળો છે.

❌ ઉચ્ચાર કરતી વખતે ગળા પર તાણ ન આપવો. સ્વાભાવિક રીતે હળવો શ્વાસ બહાર આવે તે રીતે બોલવું.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. ગળાને સ્વાભાવિક રાખો.
2. હળવો શ્વાસ બહાર આવતા "હ" નો અવાજ કાઢો.
3. અવાજ ગળાના સૌથી અંદરના ભાગમાંથી આવે છે.
4. હા (٥) ને સ્પષ્ટ રીતે અદા કરો.

પ્રેક્ટિસ

هَ	هِ	هُ

ઉદાહરણ શબ્દો

هُوَ તે	هِدَايَة હિદાયત	هَذَا આ

યાદ રાખો

✓ હા (٥) નો અવાજ નરમ અને શ્વાસવાળો છે.
✓ મખરજ: ગળાના સૌથી અંદરના ભાગમાંથી.
✓ ઉચ્ચાર કરતી વખતે ગળા પર તાણ ન આપવો.
✓ હા (٥) નો ઉચ્ચાર સ્પષ્ટ અને હળવો કરવો.
✓ હા (٥) પર મદ હોય ત્યારે બે હરકત જેટલો અવાજ લાંબો કરીને વાંચવો.

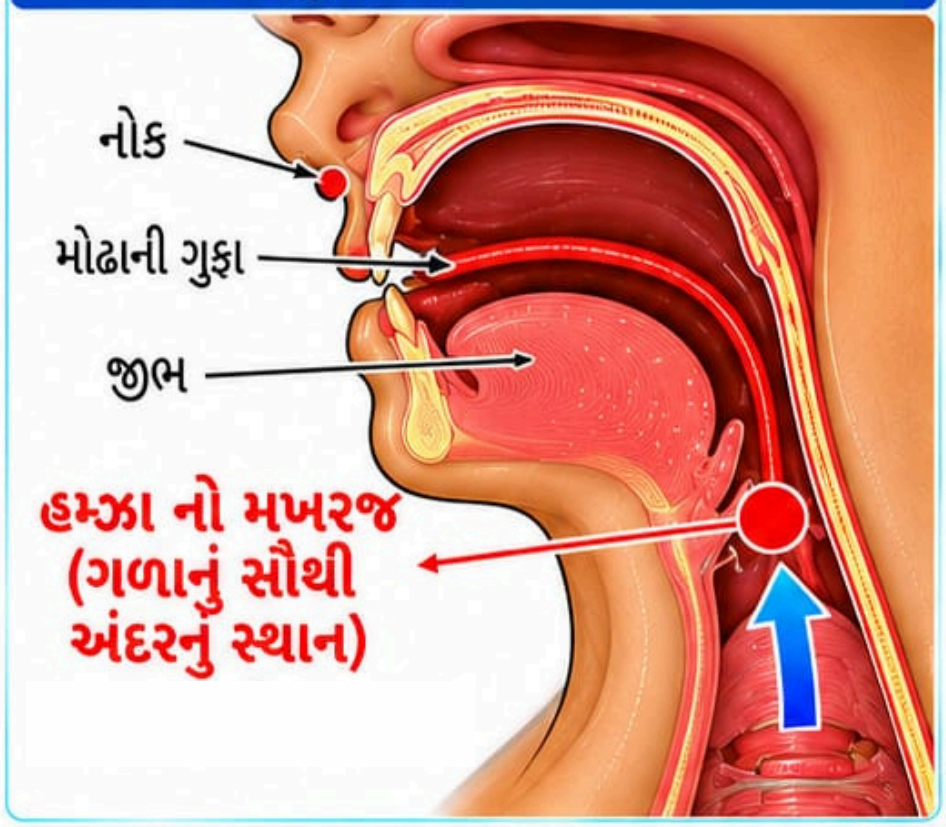
ع (હમ્ઝા) નો મખરજ

હમ્ઝા (ع) નો મખરજ ગળાના સૌથી અંદરના ભાગમાંથી છે. ઉચ્ચાર કરતી વખતે હવાને થોડાક સમય સુધી રોકીને પછી છોડવાથી હમ્ઝાનો સ્પષ્ટ અવાજ નીકળે છે.

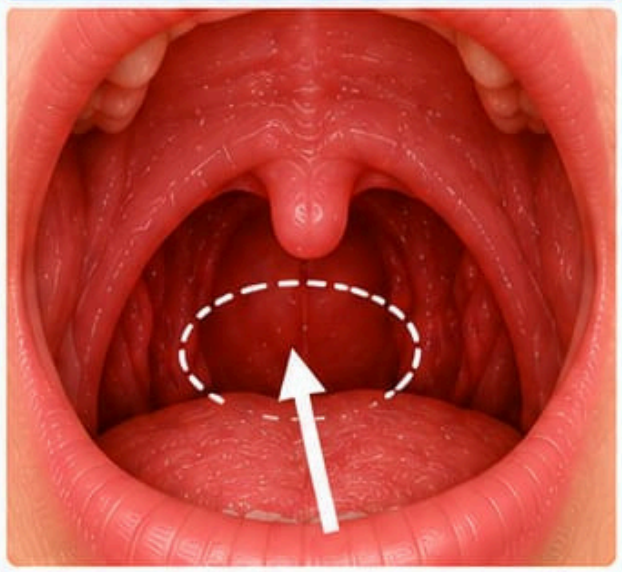
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ع (હમ્ઝા)
- મખરજ: ગળાના સૌથી અંદરના ભાગમાંથી.
- અવાજની પ્રકૃતિ: અવાજને ક્ષણભર રોકીને સ્પષ્ટ રીતે અદા કરવામાં આવે છે.
- સિફાત: જહર, શિદ્દત.
- અવાજ: હમ્ઝા (ع) નો અવાજ થોડી વાર રોકાઈને સ્પષ્ટ રીતે નીકળે છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

ગળાના સૌથી અંદરના ભાગમાંથી થોડાક સમય સુધી હવા રોકીને અવાજ નીકળે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ હમ્ઝા (ع) ને હા (ه) જેવો ન બોલવો.
❌ હમ્ઝાનો અવાજ ગળી ન જવો.
❌ હમ્ઝા (ع) ને અયન (ع) જેવો ન બોલવો.
❌ હમ્ઝાને વધારે લંબાવીને ન બોલવો.
❌ હમ્ઝાને ખૂબ નરમ કરીને ન બોલવો. તેનો અવાજ સ્પષ્ટ હોવો જોઈએ.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. ગળાને સ્વાભાવિક રાખો.
2. હવાને થોડા ક્ષણ માટે રોકો.
3. પછી હળવેથી હવાને છોડો.
4. હમ્ઝાનો સ્પષ્ટ અવાજ કાઢો.
5. અલગ અલગ હરકતો સાથે પ્રેક્ટિસ કરો.

પ્રેક્ટિસ

أُ	إِ	عَ

ઉદાહરણ શબ્દો

سَأَل	إِيمَان	أَحَد
તેણે પૂછ્યું	ઈમાન	એક

યાદ રાખો

✓ હમ્ઝા (ع) ગળાના સૌથી અંદરના ભાગમાંથી અદા થાય છે.
✓ હમ્ઝાનો અવાજ ક્ષણભર રોકાઈને નીકળે છે.
✓ હમ્ઝા (ع) અને હા (ه) નો ઉચ્ચાર અલગ છે.
✓ હમ્ઝા (ع) અને અયન (ع) નો ઉચ્ચાર પણ અલગ છે.
✓ કુરઆન પઢતી વખતે હમ્ઝાનો સ્પષ્ટ ઉચ્ચાર કરવો.

અલ્લાહ તઆલા આપણને કુરઆનની સહી રીતે તિલાવત કરવાની તૌફીક અતા કરે, આમીન

અલ્વી દારૂલ કુરાન એકેડેમી +91 9624829314

ي (યા) નો મખરજ

ય (ي) નો મખરજ જીભના વચલા ભાગ અને તેની સામેના ઉપરના સખત તાલવામાંથી છે.
ઉચ્ચાર કરતી વખતે જીભના વચલા ભાગને ઉપરના તાલવાની નજીક લાવીને “ય” નો અવાજ કાઢવામાં આવે છે.

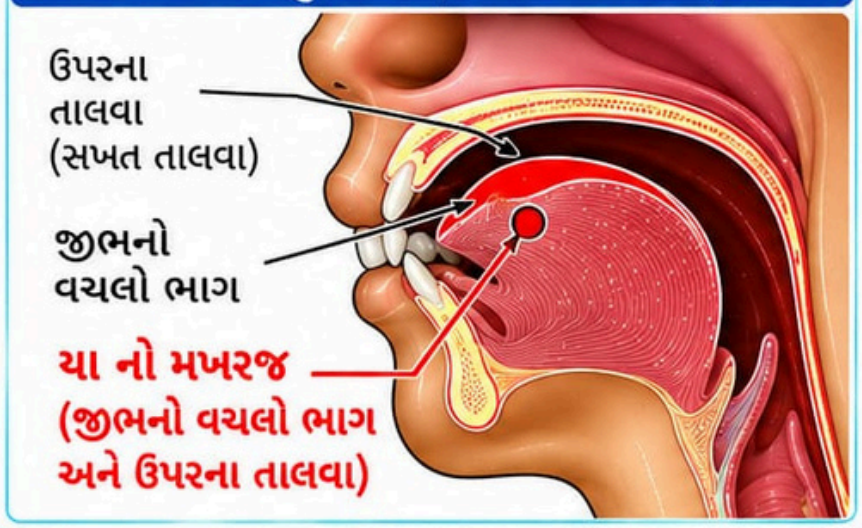
ي

(યા)

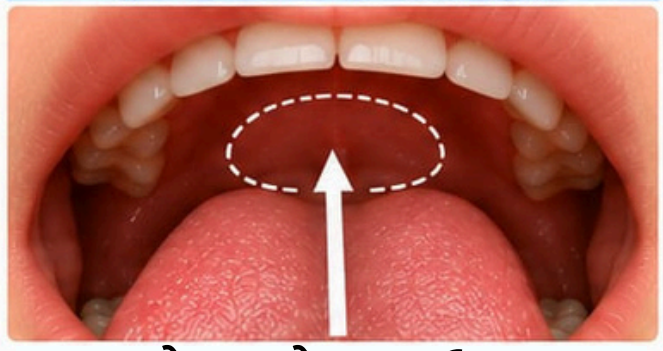
મુખ્ય માહિતી

- અરબી નામ: ي (યા)
- મખરજ: જીભના વચલા ભાગ અને તેની સામેના ઉપરના સખત તાલવામાંથી.
- અવાજની પ્રકૃતિ: નરમ અને પાતળો અવાજ.
- સિફાત: યા (ي) પર જઝમ હોય ત્યારે તેનો અવાજ નરમ હોય છે. જ્યારે યા પર જઝમ પહેલા ઝેર હોય, ત્યારે તે મદ્દ બને છે અને લાંબો અવાજ થાય છે.
- અવાજ: યા (ي) બોલતી વખતે જીભનો વચલો ભાગ ઉપરના તાલવાની નજીક આવે છે.

મખરજ નું ચિત્ર

મોઢાની સ્થિતિ

જીભનો વચલો ભાગ ઉપરના તાલવા નજીક આવે છે.

ખાસ ધ્યાન

❌ યા (ي) ને જીમ (ج) જેવું ન બોલવું.
❌ જીભના વચલા ભાગને તાલવા સાથે દબાવીને બંધ ન કરવો.
❌ યા નો અવાજ ખૂબ ભારે ન કરવો.
✓ યા નો અવાજ પાતળો અને નરમ છે.
✓ મદ્દવાળી “યા” (ي) નો અવાજ બે હરકત જેટલો લંબાવવો.

ઉચ્ચારવાની રીત

1. મોઢું સામાન્ય રીતે ખોલો.
2. જીભનો વચલો ભાગ ઉપરના તાલવાની નજીક લાવો.
3. હળવો અવાજ “ય” બોલો.
4. અલગ-અલગ હરકત સાથે પ્રેક્ટિસ કરો.

પ્રેક્ટિસ

يَ	يِ	يُ

ઉદાહરણ શબ્દો

دِين	بَيْت	يَد
ધર્મ	ઘર	હાથ

યાદ રાખો

✓ યા (ي) નો મખરજ જીભના વચલા ભાગ અને તેની સામેના ઉપરના તાલવામાંથી છે.
✓ યા નો અવાજ નરમ અને પાતળો છે.
✓ મદ્દવાળી “યા” (ي) નો અવાજ બે હરકત જેટલો લંબાવવો.
✓ કુરઆન પઢતી વખતે યાનો સ્પષ્ટ ઉચ્ચાર કરવો.